

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsake sredo.
Cena: Letno Din 32,—, polletno Din 16,—, četrtletno Din 9,—, inozemstvo Din 64,—. — Poštno-žekovni račun 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000,—, pol strani Din 1000,—, četrt strani Din 500,—, 1/8 strani Din 250,—, 1/16 str. Din 125,—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kako vlada Stalin Rusijo.

Koncem junija tega leta je bil 16. občni zbor ruske komunistične stranke. Na tem zborovanju je imel prvo in edino besedo generalni tajnik stranke Stalin, vsemogočni vladar Rusije. Podal je poročilo o delovanju stranke od 15. občnega zbora, ki je bil v decembru 1918. Poročilo je trajalo deset ur ter je vsebovalo vse, kar se da povedati o boljševiški notranji in zunanji politiki. Pravzaprav je vsebovalo samo to, kar služi tej politiki v potrdilo in pohvalo. Kritika uradne boljševiške, to je Stalinove politike ni v Rusiji dovoljena, kdor pa bi se drznil to politiko grajati ali celo pobijati, bi tvegala zapor ali prognanstvo v Sibiriji ali pa izgnanstvo iz ruske države. Ker pa ni dosti ljudi, ki bi kaj takega tvegali, zato se na občnem zboru ni nobeden oglasil proti, marveč so vsi Stalinu pritrdili. Tako bo Stalin ostal, kar je bil, diktator Rusije ter bo to ogromno državo vodil in upravljal dalje. Kako jo bo upravljal?

Petletni gospodarski načrt.

Boljševiški program zahteva, da se mora odpraviti vsa zasebna lastnina, zasebna proizvodnja in zasebna trgovina: vse to se mora podržaviti. Ko je po boljševiški revoluciji leta 1917 boljševizem začel izvajati svoj program, je nastala velika zmeda, iz katere bi se bilo razvilo splošno razsulo in propad boljševizma. To je bil uvidel najsposobnejši boljševiški voditelj Lenin, ki je popustil v bistvenih programskih točkah ter je proglasil novo ekonomsko (gospodarsko) politiko. Dovolil je zasebno trgovino med mesti in deželo, dal je zemljo kmetom ne ravno v posest, pač pa v deden zakup. Tako se je v državi sami začel zbirati kapital, še več denarja pa je prišlo v državo iz inozemstva.

Zoper takšno gospodarsko politiko se je po Leninovi smrti dvignila opozicija čistokrvnih komunistov, ki so zahtevali brezobzirno izvršitev komunističnega programa v vseh točkah, zlasti tudi z ozirom na agrarno (poljedelsko) politiko. Na čelu te opozicije je bil Trocky. V boju proti Stalinu je Trocky propadel ter moral zapustiti Rusijo. Trockega nazore pa si je Stalin prisvojil ter je na njihovi osnovi

izdelal svoj petletni gospodarski načrt. Kaj hoče ta načrt?

Ta načrt sega časovno od 1. oktobra 1928 do zadnjega septembra 1933 — zato se ruski imenuje pjetiletka = petletnica — ter odreja popolno industrializacijo in komunistično Rusijo. Industrijska produkcija naj se potroji, površina poljedelskih nasadov pa razširi za eno petino. Proizvodnja premoga bi se imela od 36 milijonov ton, kakor znaša sedaj, do konca petletnice povišati na 68 do 70 milijonov ton. Proizvodnja umetnih gnojil, ki znaša danes 800.000 ton, naj se bi dvignila na 5 do 8 milijonov ton. Pridobivanje nafte naj se poveča od 11 milijonov do 21 milijonov ton. Sedaj je v ruski industriji zaposlenih 13.000 inženjerjev, koncem petletnice pa jih bo 33.000, število delavcev pa naj se bi povišalo od 3 na 5 milijonov. Stroški za ta gospodarski načrt so preračunjeni na 38, odnosno 41 milijard dolarjev: lepa svotica, pa kje se bo dobila? Brez finančne pomoči inozemstva je to nemogoče.

Stalin in ves boljševiški uradni ustroj zatrjuje, da se izvajanje petletnega načrta vrši z velikim uspehom. V dokaz navajajo boljševiki razne številke, ki bi v resnici mogle dokazati napredovanje proizvodnje, ako bi bile resnične. Toda številkam boljševikov gre še manj vere nego njihovim besedam. Tako so na primer poslali v svet številke o povečanju izdelave avtomobilov v državnih tvornicah v Nižjem-Novgorodu, kjer bo v letu 1929/30 izdelanih 90.000 tovornih in 30.000 osebnih avtomobilov. V resnici pa v Nižjem-Novgorodu ni nobene tvornice za avtomobile in se vobče v Rusiji na leto ne izdela več nego 500 avtomobilov. Kar se tiče izvrševanja petletnega načrta v poljedelstvu, so se boljševiški agitatorji na deželi z vso močjo vrgli na delo za kolektive = skupna velika posestva. Kulake = premožnejše večje kmete so pregnali z njihove zemlje, srednje in male kmete pa so pregovorili ali prisilili, da so z zemljo, ki so jo imeli v zakupu ali so jo obdelovali kot svojo, pristopili k velikim skupnim posestvom, ki jih označujejo kot žitne fabrike. Dočim so bili do polovice leta 1929 podržavljeni kakšni 4 milio-

ni hektarjev zemlje, je do marca 1930 podržavljenje zaselo že 60 milijonov hektarjev. To je bilo preko sredstev in zmogljivosti ruskega gospodarstva, ker ni bilo mogoče tem novim »žitnim fabrikam« dati na razpolago ne strojev ne gnojil ne živine ne vozil ne orodja ne semenja, pa tudi ne veselja in volje za delo pri kmečkih ljudeh. Stalin se je začel bati, da bo poljedelska proizvodnja padla, ne pa da bi se povzdignila, kakor je namen njegovega načrta. Zato je prevročim komunističnim agitatorjem na deželi zaklical: Tovariši, le počasi! Naglica na deželi ni dobra!

Kdo ima Rusijo v rokah?

Rusija šteje 146 milijonov prebivalcev. Nad temi ogromnimi milijoni vlada mala, prav mala manjšina, to je komunistična stranka, ki šteje 1 do 1 in pol milijona ljudi. O novem letu 1928 je štela komunistična stranka nekaj nad 1 milijon članov, in sicer 497.000 delavcev (40.7%), 130.000 kmetov (12%) in 573.000 nameščencev (47%). Po čiščenju, ki se je izvršilo v stranki, je število njenih članov 1. julija 1929 znašalo 1 in pol milijona, in sicer 725.000 delavcev (46%), 201.000 kmetov (12.9%) in 628.000 nameščencev (40.5%). Stranka ima svoje zastopnike po vseh občinah in obratih. To so krajevni in obratni sovjeti. Ti se zložijo v okrajne sovjete, okrajni v okrožne, okrožni v gubernijske, ti pa v državne s svojim kongresom (zborom). Nad strankinim vodstvom vodi nadzorstvo osrednji izvršilni odbor, ki pa se more bolj redko sestati, zato se izmed njega izbere osrednji odsek s svojim političnim birojem (uradom), ki je vteleseno strankino vodstvo in ki ga vodi Stalin. Vzporedno s strankino organizacijo je zgrajena državna organizacija.

S pomočjo svoje organizacije obvladujejo boljševiki, ki so kakor rečeno velika manjšina, celo razsežno Rusijo z njenim ogromnim prebivalstvom. Poleg strankine organizacije je drugi neogibni steber njihove moči rdeča armada. Ta armada, ki je najmodernejše oborožena in opremljena, šteje 562.000 tisoč mož, h katerim je še treba prišteti nad 300.000 mož teritorialnih (ozemskih) sestav. Cela stalna armada torej šteje okoli 1 milijon oboroženih mož. Njeno rezervo tvorijo vsi proletari, ki so od 18. do 50. leta zavezani vojaški dolžnosti. Tako ob-

vladuje boljševiška stranka Rusijo. Njena vlada je najnasilnejša, ki je mogoča. O kakšni svobodi ni niti sledu, vselej in povsod samo strahovanje in nasilje. Prenapolnjene ječe so najboljši dokaz za razmere, ki vladajo v Rusiji. Niti z Bogom občevati v molitvi in bogoslužju ni človeku svobodno, verske in cerkvene organizacije so visoko obdačene, svojega premoženja oropane in kruto preganjane. Vlada podpira brezboštvo, ki se v njem vzgaja ruska mladina.

Z neprimernim nasiljem se tudi izvaja petletni Stalinov gospodarski načrt. V industriji znaša na Ruskem delovni čas 8, ponekod celo 7 ur. Delavci pa delajo po 4 do 6 ur na teden več, in sicer v prid pjatiletke. Komunistični zaupniki se namreč v vseh podjetjih z vsemi silami zavzemajo za to, da delavci sklenejo po 4 do 6 prostovoljnih nadur na teden ter da se za te nadure odpovedo vsaki plači. Tako mora ubogi ruski delavec garati, se mučiti, trpeti, stradati, hoditi raztrgan in razcapan samo za to, da se izvrši komunistični program. Ne sme niti vprašati, ali je ta načrt v prid delavskemu stanu, ruskemu narodu in državi, samo delati, trpeti in gladovati more in mora komunističnim načelom na ljubo.

V Rusiji vladajo, kar se tiče prehrane prebivalstva, takšne in še hujše

razmere, kakor so vladale v drugih evropskih državah za časa svetovne vojne. Ljudje dobivajo živila, in sicer vsa živila samo na karte, in še to, kar dobijo, je slabo. Kar je boljše, se določi za izvoz iz države. Največ je Rusija že od nekdaj izvažala poljedelskih proizvodov, zlasti žita. Izvoz žita je znašal v vrednosti: 1913 leta 594 milijonov zlatih rubljev, 1923 leta 107 milijonov zlatih rubljev, 1924 leta 145 milijonov, 1925 leta 51 milijonov, 1926 leta 94 milijonov, 1926/27 leta 200 milijonov, 1927/28 leta 23 milijonov zlatih rubljev. Kakor se vidi iz teh števil, je poljedelska proizvodnja v Rusiji strašno padla ter daleč zaostaja za ono pred svetovno vojno. Boljševiki bi radi izvoz žita dvignili, da bi dobili denar za svojo državo, ker denarja pogrešajo na vseh koncih in krajih. In kako bi boljševiško agitacijo po raznih, skoro vseh državah Evrope in po svetu plačali, če ni denarja? Zato so kmetu vzeli zemljo ter ga napravili za delavca v državnih žitnih fabrikah, samo da bi se pridelalo več žita za izvoz. Veliko vprašanje je, ali bodo boljševiki to dosegli. Verjetnejše in skoro gotovo je, da se to ne bo zgodilo. Rusko ljudstvo, ruski delavec, ruski kmet pa se mora žrtvovati, mora se mučiti in mora gladovati za izvršitev komunističnih načel in načrtov.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrijski kancelar zopet potuje. — Avstrijski kancelar dr. Schober se je mudil v Budimpešti. Posledica tega obiska bo posebna pogodba glede gospodarskega sodelovanja med Avstrijo in Madžarsko. Kakor razglasa časopisje, je prejel dr. Schober povabilo za obisk Prage in Varšave.

Bolgarski ministrski predsednik Ljapčev je bil sprejet na potovanju skozi Madžarsko od ogrskega regenta Hortyja v Budimpešti. Obisk je imel le zasebni značaj.

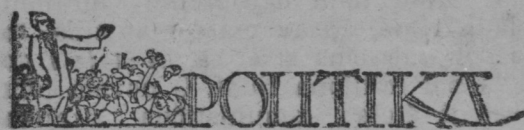
Prekinitev pogajanj za izpraznitev Porenja. Francozi so bili pripravljeni, da bi izpraznili nemško Posaarje predčasno in so že bila uvedena tozadevna pogajanja med Francijo in Nemčijo. Francoska vlada poudarja, da so se pogajanja začela na njeno pobudo in da je njen predlog, da se Posaarje izprazni pred določenim rokom in brez plebiscita, ki bi na vsak način pomenil gospodarsko škodo za Posaarje, zaslužil, da Nemčija uvaža nekoliko tudi francoske industrijske koristi, ki so se tekom 10 let zasedbe uveljavile na posaarskem ozemlju. Francija mora naravno zaščititi uložke svojega kapitala kakor tudi trgovske zveze, ki so se razvile med zapadnimi deli Francije in Posaarjem, ki je postalo važen odjemalec za francoske pridelke in narobe. Ker se je nemška vlada postavila na neomajno stališče, da o francoskih predlogih sploh ne razpravljati, sta obe delegaciji uvideli, da bi bilo brezpredmetno nadaljevati pogajanja in da bi bilo za obe stranki boljše, ako se za nekaj časa vrneta domov, da vprašate za svet vsaka svojo vlado. Francoska vlada ni zaprla vrat za nadaljevanje pogajanj in čaka novih predlogov od nemške strani. Seveda pričakuje, da bo našla njena dobra volja, da pred letom 1935 izprazni Posaarje, tudi dobrohoten odmev na nemški strani, ki bo olajšal nalogo delegacij, kadar se zopet sestanejo.

Nemci proti lastnim ljudem v Porenju. Kakor znano, so zapustile francoske čete letos 1. julija po desetletni zasedbi Porenje. Odkar so ostavili nemško ozemlje Francozi, so se pričeli nemški nacionalisti znašati z vso srditostjo nad onimi Nemci, ki so bili v dobi zasedbe prijazni s francoskim vojaštvom. Mnogim takim prijateljem Francozov so razbili šipe pohištvo in uničili vse, kar jim je prišlo pod roke.

Kaj bo z Indijo? Že dolgo ni bilo slišati kaj posebnega iz razburkané Indije. Kakor je razvidno iz poročil angleških časopisov, bo postala Indija na letošnji londonski konferenci dominijon.

Egipt se punja. Egipčanski nacionalisti, kojih voditelj je bivši ministrski predsednik Nahas paša, so začeli prirejati protestna zborovanja proti ukinitvi parlamenta. Na enem takem zborovanju je došlo do spopada med demonstranti ter vojaštvom.

Čitatelc „Slov. Gospodarja“!

V NAŠI DRŽAVI.

Spremenjen zakon o ljudskih šolah. Na predlog prosvetnega ministra v sporazumu s predsednikom vlade je Nj. Vel. kralj podpisal zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osnovnih šolah. Najvažnejša je sprememba § 43, ki se tiče verskega pouka. Prej je ta člen določal, da verouk poučujejo ali duhovniki ali pa učitelji dotične veroizpovedi kakor pač že starši. Sedaj pa določa novi člen to-le: Verouk poučujejo pri pripadnikih svoje vere krajevni duhovniki ali njihovi duhovni namestniki. Predloži jih pristojna verska oblast banski upravi radi imenovanja ali nameščenja. Dotična občina jim more dati gotovo nagrado. Morajo biti državljani kraljevine Jugoslavije. Če so službeno ali drugače ovirani, jih mora zamenjati učitelj te šole, ako je njihove vere. Na predlog pristojne verske oblasti more ta zamena biti tudi stalna. Ako se pristojna verska oblast ne pobriga za verski pouk, bo izdala potrebne določbe banska uprava in prosvetno ministrstvo. Morejo se tudi postaviti posebni veroučitelji v šolah, kjer bi imeli najmanj 20 ur na teden, če je najmanj 20 učencev v vsakem razredu ali oddelku. Postavlja jih prosvetni minister iz vrst kandidatov, ki so dovršili bogoslovne nauke in ki jih je predložila cerkvena oblast. Učni načrt in program o veronauku predpisuje prosvetni minister v sporazu-

mu z vrhovnim predstavništvom dotične veroizpovedi za kraljevino Jugoslavijo (za katoličane: predsedstvo škofovskih konferenc). Enkrat na leto predstavnik pristojne verske oblasti more nadzorovati izvršitev verskega pouka. — K členu 68, ki določa, da učenci ne smejo biti člani društev na verski podstavi, se je dodal ta-le nov odstavek: Izven šole učenci osnovnih šol morejo biti člani verskih društev svoje verske zajednice. Kar se tiče zasebnih učiteljskih in veljavnosti na njih napravljenih izpitov, določa nov odstavek k členu 71: Po predlogu odposlancev prosvetnega ministrstva, ki so prisostvovali diplomskemu učiteljskemu izpitu na zasebnih učiteljskih, bo prosvetni minister nostrificiral (potrdil) diplome (izpričevala) tudi učiteljskim kandidatom s teh šol. Kandidat s takšnim spričevalom more biti nastavljen za učitelja državne osnovne šole. K 5. odstavku člena 78. se dostavi: Učitelji morajo voditi ob dnevi, ki jih odredi minister za prosveto, otroke k službi božji. To bo prosvetni minister odredil v sporazumu s predstavniki vseh priznanih veroizpovedi (za katoličane: s predsedstvom škofovskih konferenc) in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta. — Kar se tiče nadzora šolskega upravitelja nad delovanjem in vedenjem učiteljev in veroučiteljev (odstavek 6, člen 114), določa nov odstavek: Ta nadzor se ne nanaša na sam verski pouk. K čl. 156 in 157, ki govorita o zasebnih kulturno-prosvetnih ustanovah in društvih, je dodan nov odstavek, ki določa, da se te odredbe ne nanašajo na verska društva.

ZA NEDELJO

Luthrov nauk, smrti in značaj.

Luthrov nauk.

Luthrov nauk je v glavnem ta-le:

1. Koj pri pojavu človeka niso bili njegovi darovi nadnaravni, ampak naravni. Izvirni greh je poželjivost, ki spada k bistvu človeka.
2. Človek nima proste volje in vse, kar stori, je slabo, je iz potrebe in Bogu v čast.
3. Opravičenje človeka je v zasluženju Kristusovem. Človek mora samo trdno zaupati, da mu bo Bog odpustil grehe radi Kristusovega zadoščenja in s tem je že opravičen. Opravičenje je enako veliko v vseh ljudeh in je izključeno njega zmanjšanje ali povečanje.
4. Dobra dela so v očigled opravičenju ter zveličanju brez pomena, so pa naravna potreba prave vere.
5. Ni vic, odpadejo molitve ter opravljanje dobrih del za rajne, odpustki ter češčenje svetnikov.
6. Zakramenti so dva (tri) krst, obhajilo (pokora), ne podeljujejo milosti, ampak so le potrdilo opravičenja ali pridiga vere.
7. V zakramentu oltarja je Kristus resnično pričujoč, pa le v trenutku zaužitka, torej tega zakramenta ni treba častiti, ker mu manjka značaj daritve.
8. Edini verski vir je sveto pismo.
9. Ni učeče cerkve. Odpadejo tudi duhovniška ter pastirska služba in cerkvena oblast.
10. Cerkev sama, občestvo v naprej določenih, je nekaj nevidnega, je zbor src v eni veri, postane pa vidna, ko se združijo ta srca v verske občine, k pridigi čistega evangelija in k pravemu sprejemu zakramentov. Zunanja znamenja cerkve so: oznanjevanje čistega evangelija in prava podelitev svetih zakramentov, to se pravi: sveto obhajilo pod obema podobama in ukinitve daritve svete maše.

Luthrova smrt.

Od leta 1539 je mučila Luthra težka telesna bolezen. Tej se je pridružilo še duševno trpljenje, neprestana strahopetnost in dvomi, ali je bil njegov nastop res upravičen ali ne! Sam pravi, da mu ni dal satan miru po dnevu in ne po noči. Ponočna vojskovanja so ga izčrpala popolnoma. Največ skrbi in muk so mu povzročali brezštevilni prepiri med njegovimi učenci in pridigarji, propadanje moralnega ter družabnega reda in odvisnost od posvetne oblasti. Strasti v njegovi neposredni bližini v Wittenbergu so se tako razpasle, da je čutil potrebo, uiti iz te »nove Sodome«. Sam je večkrat vzklikal: »Kdo bi se bil upal začeti s pridigo, ako bi bil znal v naprej, da bo pognalo iz tega toliko: surovosti, pohujšanja, prokletstva, nehvaležnosti ter zlobe.«

Divjal je proti juristom (pravnikom), ker so bili orodje v rokah knezov za zaslužjenje luteranske cerkve in proti judom, katere bi bil najrajši vse pognal k vragu. Ker se je ob koncu njegovega življenja že pripravljala cerkveni zbor v Tridentu, o kojega

pomenu Luther niti sanjal ni, je silno divjal proti papeštvu, katerega je ustanovil po njegovih trditvah v Rimu sam satan. Pozival je v besedi ter spisih na versko vojsko in na umor papeža ter njegovih privrženec. Prenapolnjen s praznovernim strahopetjem, se je jezil v zadnjih dneh najbolj na čarovnice, ki so prežale nanj s smrtjo po papeževem naročilu. Tako je umrl v starosti 63 let 18. februarja 1546, zadet od kapi v rojstnem kraju Eisleben.

Luther po nadarjenosti in značaju.

Luther je bil že obdarovan po naravi z bogatimi darovi. Bil je mogoben govornik ter ljudski pisatelj, radodaren, napolnjen z notrajnim verskim duhom, vendar radi številnih hudih napak popolnoma nepoklican, da bi bil svetil tedajnemu pokvarjenemu svetu v poboljšanje z vzgledom lastnega življenja.

V znanstvenem oziru, posebno v bogoslovni vedi, nikakor ni bil na višku. Način njegovega pisanja, ker je bil pravzaprav kmečkega stanu, je bil poljuden, prepleten s primeri in smešnicami, a preveč surov in poln psovka ter zasmeha. Celo njegovim najožjim prijateljem je presedala Luthrova književna surovost ter podivjanost.

Po svojem značaju je bil nepopisno ponosen. Ni trpel niti najmanjšega oporekanja napram svojim trditvam. Iz njegovega brezmejnega ponosa sta izvirali tudi nespravljalivost in kačje sovraštvo celo proti nekdanjim najboljšim prijateljem in učencem, ako niso pred njim brezpogojno klečeplazili in se pokorili.

Luther je trdil skraja, da mu je bil njegov evangelij razodet z nebes in temu razodetju se ima zahvaliti za svoj dušni mir. Kmalu so se pa pridružili po njegovi lastni izjavi prvotnemu duševnemu izmirjenju dvomi, delo satana, ki so ga zasledovali neprestano. Tolažil se je s tem, da je povdarjal, da prihaja vse, kar je proti njegovim naukom, od satana. Boj s satanom je prenapolnil Luthrovo življenje in je rasel s starostjo tako, da je videl povsod hudiča.

Noč in dan so ga mrcvarili dvomi, ker tolikih svojih krivih naukov ni mogel spraviti v sklad s sv. pismom.

Kolikokrat je izrazil gorečo željo: »O, da bi ne bil nikdar začel s temi rečmi!«

Vse conjane narečnike, ki še niso poravnali narečnine za drugo polovico leta, prosimo, da isto takoj plačajo, da ne bo treba ustaviti lista. Slovenski Gospodar stane za celo leto Din 32.—, za pol leta Din 16.— in za štiri leta Din 9.—.

NOVICE

Duhovniške vesti. Upraviteljem dekanije mariborski levi breg je imenovan mesto blagopokojnega stolnega župnika Franca Moravca stolni kanonik Franc Časl. Provizor mariborske stolne župnije je postal dosedanji vikar Vinko Munda. Za župnika v Šmihelu nad Mozirjem je imenovan gosp. Jože Presnik, doslej kaplan v Ljutomeru.

Šolar — samemorilec. V Nadbišecu pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je obesil 12 letni Janez Kronfogel, sin edinec dobrih in premožnih staršev. Mati je dečka okregala in radi tega je odšel v hlev in se tamkaj obesil. Ko je šla mati čez nekaj časa k živini polagat, je našla nesrečnega otroka mrtvega. Žalosten pojav!

Strašno neurje po južnih delih naše države. Hudo neurje je opustošilo Sava in okolico. Kmalu za tem so obiskali nalivi, povodnji ter toča Kosovo polje in ostale dele južne Srbije. Med neurjem je divjal nad mestom Priština tako silen vihar, da je rušila hiše, odnašal strehe in podrl tri turška svetišča. Narasla reka je povzročila povodenj, ki je odnesla 20 hiš. V Prištini še ne pomnijo takih nalivov in treskanja, kakor so ga doživeli 10. julija. Mnogim ljudem po nekaterih krajih južne Srbije ni ostalo toliko, da bi se enkrat najedli. V naraslih rekah je utonilo veliko drobnice, krav, konj, svinj in kokoši.

Slovenka v tujini. — Buenos Aires, 16. junija t. l. Mislim, da je danes že precejšnje število slovenskih deklet razkropljenih po tujini in zato menda ne bo napačno, če jim posvetimo nekaj besed. Zakaj so zapustile starše, dom in domovino ter se podale same, mlade in neizkušene v daljno Ameriko? V mladosti je človek nemiren kot morje. Vse polno načrtov in nad se rodi v mladostnih srcih, nepremišljeno zidanje zlatih gradov, katerih sploh ni, samo grajanje domačih razmer in hrepenenje po nečem novem, lepšem, še nepoznanem. Domači dom postane preozek za bujne sanje, ker tam ne najdejo odmeva; tujina jim pred duševnimi očmi miglja vsa lepa in bogata kot obljubljeni raj... Toda kakšna prevara! Vse kričanje o devetih nebesih v Ameriki je laž, grda in ostudna laž, ki tolikokrat potrkna na tihe, srečne domove v domovini, podeli tamkaj mir in zadovoljstvo ter razpihuje željo po izselitvi. V ljudeh se

rodi hrepenenje po tujini, ki ne miruje prej, dokler ne razdruži cele družine, loči otroke od staršev, brate od sester. Bog ve, s kako težkim srcem je hči zapustila ljubečo mater, skrbnega očeta, dom, znanje, domačo vas in vse, kar ji je bilo drago in sveto. Iztrgala se je iz naročja tistih, ki so jo ljubili in se vrgla v objem mrzli tujini, ki ne pozna sočutja in nima umevanja, ampak ceni v njej edino le telesno moč, in ko je ta izčrpana, jo zavrže brez sočutja. Da bi mogli pogledati mnogoteri izseljenki prav do dna duše, bogve koliko gorja in kesa je tam zapisanega. Zlasti tistim, ki nimajo tamkaj niti enega svojega, je tujina grenka in žge kot pelin. Brezvestna mladost mine tiha in žalostna in pusti za seboj samo otožnost. Tujka med tujci živi pusto življenje in kar tja v en dan, misleč, da ni drugega izhoda. Ubogo slovensko dekle! Kolikokrat si morda skrivaje otrneš grenko solzo, ko se spomniš na tihi, domači dom, kjer ti prebiva stara mati, ki v duhu spremlja tvoj sleherni korak, ki se trese in boji za tvojo usodo v skrbi, ker si sama sredi zahrbtnega sveta. Kako domotožje te prime, ko se spomniš brezskrbnih dni, ki so potekali v domači vasi v družbi veselih tovarišic, ki so skupno s teboj rastle in na katere te vežpajo še danes tesne prijateljske vezi. Gotovo se ti toži celo po cvetočem nagelčku in po vseh cvetlicah, ki so krasile tvoj lep vrt. Tujina pa človeka oropa vsega tega, napravi človeka pustega in otožnega, da sam ne ve, čemu in zakaj... Pa sedaj ni več časa tožiti in jokati, prepozno je! Draga dekleta slovenska, katera ste še v domovini, ostanite poštene doma potrudite se za lepo in pošteno mladost, da katero bodele lahko ponosne!

Štrašna rudniška nesreča. V šlezijemskem premogovniku v Neurodu se je zgodila strašna rudniška nesreča, ki je zahtevala 152 človeških življenj. Nesrečo so povzročili strupeni plini, ki so se pojavili iznenada in presenetili z grozno smrtjo rudarje v rovih. Dne 13. julija so pokopali 52 žrtev v dveh skupnih grobovih, ostale so prepeljali v njihove domače občine.

Žalostna v puščavi. Po južnem delu Afrike teče reka Oranje. Policijska patrulja je prodrla v puščavo severno od Oranje reke in naletela na človeške okostnjake. Patrulerji so zadeli 25 km od reke na kosti, niso pa mogli najti ničesar, po čemur bi bili prepoznali umrlega. Ko so nadaljevali pot, so našli sedem okostnjakov kar na enem mestu. Poleg so ležali ostanki oblek, stara listnica s šestimi šilingi, zarjaveli nož in papirčki od lepenke, s katerih je bilo razbrati številko 3170. Po izvedovanju so dognala, da so kosti od domačinov, ki so bili uslužbeni pri rudokopu. Številka 3170 je delovna številka domačina, ki je bil rudar. V času od marca do maja 1915 se je zateklo 167 domačinov v rudokop. Ljudje so zašli v 600 km dolgo puščavo, blodili po neizmerni puščavi in iskali vodo. 14 jih je pomrlo od žeje, zopet drugi so dosegli morje in poskakali vanj. Tretjega dela nesrečnikov še ni-

so odkrili, ker je njih trupla zasul puščavski pesek.

Indijski bogataš bo obiskal Evropo. Nizam iz Haidarabada, eden najbolj bogatih knezov Indije, se odpravlja na potovanje v Evropo. Knez se pripravlja že mesece na pot. Maharadža iz Haidarabada ima 400 žen in njegovih dvorjanov in dostojanstvenikov je na tisoče. Indijski bogataš bo vzel s seboj v Evropo 25 žen, 60 dvornih dam in 100 slug in strežajev. Za potovanje si je pustil napraviti poseben avtomobil, kojega vrednost znaša šest in pol milijona Din. Karosarija je iz srebra, kljuge iz zlata in posute z dragulji. Notrajnost voza je prevlečena z rdečo svilo. Razven tega luksuznega avtomobila še poseda Indijec 600 avtomobilov, 50 omnibusov in 30 tovornih voz. Ta ogromni vozovni park ravno zadostuje, da se pelje maharadža z ženami ter spremstvom na kako proslavo.

Najvišji hrib na svetu še vedno nepremagan. Najvišje gorovje na svetu je med obema Indijama in se imenuje Himalaja z vrhovi nad 8000 m višine. Našim čitateljem je že znano, kako so se trudile ekspedicije vseh narodnosti, da bi se povspele na vrh Mont Everesta v himalajskem pogorju, a so se vsi dosedanja tozadevni poskusi z žrtvami izjalovili. Pravkar se je vrnila iz Azije v Evropo nemška ekspedicija pod vodstvom prof. Dyhrenfurta, ki si je bila stavila cilj: doseči ter raziskati himalajski vrh Kautschend (8580 m), ki se dviga med Nepalom in Sekkinom. Vodstvo ekspedicije je bilo v rokah prvovrstnih strokovnjakov in raziskovalci spremljani od domačinov nosačev, ki so se že udeležili več podobnih podjetij. Raziskovalci so zadeli v višini 7000 m na nepremagljive težkoče na: viharje, ledeno mrzli mraz, snežene burje. Najgroznejše so bile ledeno na širino 2 km. Potegnile so s seboj cela ledeniška polja. Ko je bil dohod od severne strani onemogočen, so poskušali od zapada, kar pa tudi ni šlo. Ledena lavina je potegnila seboj v prepad voditelja nosačev, ki je vodil poprej že tri ekspedicije na Mont Everest. Nekako čudežno so ušli smrti ostali nosači in nemški raziskovalci.

Z devetdesetim letom se naučil čitati. Po sovjetski Rusiji so uvedli tečaj za analfabete. Med učenci so tudi prav stari ljudje. V Jaketerinoslavu je končal analfabetski tečaj celo 90 letni starček. »Čudno,« je rekel, ko je zapustil šolo, »ko še nisem znal čitati in ne pisati, nisem ničesar v življenju pogrešal. Sedaj pa, ko lahko pišem

pisma, bi ne mogel več živeti brez te umetnosti.«

Čudo s puščavskim semenom. V rastlinjaku v Kewu pri Londonu preizkušajo sedaj čudo iz afriške puščave Sahara. Iz ptičjih golšč so vzeli semena in jih posejali v lonce, postopanje, ki je bilo doslej neznano. Upajo, da bodo na ta način razvozljali uganko največje puščave na celim svetu. Učenjaki čujejo ter čakajo, kedar bo vzklilo to seme. Najbrž še ni videl nobeden belokožec rastlin, ki bi naj izrasle iz tega semena. Približno 2000 milj južno od severno-afriškega mesta Algier in 400 milj severno od vzhodno-afriškega mesta Timbaktu, se razprostira obširna pokrajina, katero pokrivajo črni kamenčki in posušena ilovica. Pokrajina je dolga 1000 milj, široka 400. Arabci imenujejo puščavo »deželo žeje«. V tej puščavi brez živih bitij ni vode. V najboljšem slučaju dežuje tod v razdobju 5 do 10 let, še to le par ur, a v izrednih množinah. Arabci trdijo, da obleče deževje puščavo v gosto, zeleno odejo, ki požene v par urah listje, cvetje, rodi seme in v štirih dneh usahne. Pred par meseci je prodrla nekoliko v to puščavo ekspedicija. Po njenih izjavah v puščavi ni rastištva, raziskovalci niso videli s prostim očesom niti kakih semen. Pač pa so zapazili v celih jatah po zraku leteče ptiče po 20 do 30 komadov skupaj. Naenkrat so se pojavili v grozni puščavi in zopet odleteli z vso naglico. Udeleženec pri ekspediciji, ravnatelj vrtov v Kewu, je odkril v golščah ptičev polno prav majhnih, rujavih semenskih zrn, ki morajo biti raztrošena na milijarde po puščavi. Vzel je zrnca s seboj in dela z njimi doma pri Londonu poskuse. Ako bodo zrnca res vzklila in se razrasla, potem bo rešena uganka čudežne ozelenitve popisane puščave.

Kukavica. Čuden pojav v ptičjem svetu je kukavica. Škorca na primer smatrajo za navihanca, ki je v nadlogo črešnjevim sadonosnikom ter vinogradom. Na kukavico pa so v prejšnjih časih valili vse slabo. O tej ptici je znano, da ne vali sama mladičev, ampak leže jajca v tuja gnezda. Kolikokrat se zgodi, da znese kukavica jajce celo v gnezdo našega najmanjšega ptička, takozvanega kraljička. Ker je vhod v to gnezdece premajhen za veliko kukavico, izleže ta jajce na tleh pred gnezdrom in ga nese v kljuno skozi luknjo v gnezdece. Seve napravi prostor za svoje veliko jajce s tem, da pomeče druga stran. Ko se izvalijo mladiči, pokrepajo navadno drugi manjši tički od lakote, ker morata

Vse društvene knjižnice

ki so znale vpeljati Karl Mayove spise, poročamo, da te knjige ljudje izredno radi čitajo. Prva knjiga „KRIZEM PO JUTROVEM“ obsega štiri zvezke, vsak stane Din 13—, celotna knjiga vezana polplatno Din 65—, celoplatno Din 70—. Druga knjiga „PO DIVJEM KURDISTANU“ do sedaj izšla dva zvezka po Din 13—. Naroda se pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

ZVEČER za
namakanje
Schichtova
ŽENSKA HVALA

ZJUTRAJ za
izkuhavanje
Schichtovo
TERPENTINOVNO MILO

pa je pranje gotovo!

prevarana samec in samica hraniti le vedno lačno kukavico. Za manjši ptičji zarod je kukavica prava nadloga. Že prvim kristjanom je bila ta ptica znak skoposti ter lopovščine. Starim Nemcem je bila kukavica osovražena in od tod tudi nemški pregovori: Kukavica naj te vzame, poberi se h kukavici itd. Danes je kukavica čislana ptica, ki je edina med ptičjim svetom, ki pobira in se hrani z dlakami porastenimi gosenicami, ki so največje škodljivke in uničevalke naših gozdov. Posebno priljubljena nam je še kukavica kot oznanjevalka spomladi s svojim priljubljenim kukanjem od aprila do sredine julija. Treba še omeniti, da oznanja veselo pomlad s prijetnim kukuk le samec, samica pa se zaljubljenemu petju samca le nekako glasno reži.

Iz spominov japonskega rablja. Teden je minul, odkar je umrl v japonskem glavnem mestu Jokohama mož, ki je bil znan daleč preko mej domovine in je bil marsikomu v strah. Ta mož se je pisal Hitupay Kitagora. Bil je svojčas rabelj na Japonskem. Posegal je izredno telesno moč in je umrl v starosti 84 let. Pred 25 leti je še bil v krvavi službi. V celem življenju je obglavil 60 oseb. V njegovih spominih je čitati na zadnji strani to-le: »Bil sem v službi pravice ne iz poklica, ampak prisiljeno.« To priznanje bomo lažje razumeli, ako pomislimo, da je lahko vzdrževal koncem prejšnjega stoletja vsak večji japonski posestnik lastnega krvnika. Navadno je bil eden od služinčadi. Ako je bil določen za ta krvavi posel, se ni upal zoperstaviti v bojazni, da bi ne bil sam obglavljen radi nepokorščine. Obglavljenje se je izvršilo na ta-le način: Na smrt obsojeni je sedel na tleh na hrbtu prekrižanih rok in z kvišku dvignjeno glavo in je čakal na smrtni udarec iz roke rablja. Klade ali sekire za odrobljenje glav Japonci ne poznajo. — Oprema morišča je bila slamnata preproga in približno 1 m globoka jama. Ako je bil obsojeni obglavljen, so sunili z ного truplo v izkopano jamo. — »Gnusna krvnikova služba,« čitamo v Kitagorovih spominih, »a še gnusnejši je posel sodnika, ki je proglasil krivo smrtno obsodbo. Spominjam se

sodnega slučaja, ki je povzročil na Japonskem veliko pozornost. Takrat je bil obsojen na smrt tkalec radi umora svoje žene, čeravno je zatrjeval nedolžnost do zadnje ure. V svojem obrambnem govoru je izjavil: »Gospodje! Zločin, katerega me dolžite, pomenja zame smrt z mečem. Ne morem vas prepričati o nedolžnosti, ker sem bil v trenutkih zločina v sobi moje žene. A kljub temu sem čist pred vami in brez krivde. Ko sem spal, je moral udreti zločinec v sobo in je zabodel ženi bodalo v srce. Ko sem se zjutraj prebudil, sem ležal poleg mrliča.« Tej izpovedi sodniki niso verjeli. Tri dni pozneje so peljali na smrt obsojenega po običaju časa na neosedlanem konju na morišče. Razgrnili so slamnato preprogo. Obsojeni je sedel z na hrbtu zvezanimi rokami in si pustil zavezati oči. Ni jokal, le vzdihoval je. Baš sem mu odsekal glavo, ko je pribežal mož z bodalom v roki. Predno mu je mogel kedo ubraniti, si je sunil rezilo v prsa. Bilo je isto bodalo, od katerega je umrla ženska. V leseni držaj je bilo urezano priznanje: »Posestnik tega bodala je morilec. Morala je umreti, ker mi je obljubila zakon, a je poročila drugega.«

Slon pred Röntgenovim aparatom. Röntgenov zavod glavnega mesta Colombo na otoku Ceylon je dobil te dni nekoliko čuden obisk. Posestnik je pripeljal na verigi slona. Lastnik živali je trdil, da mora sicer pridnemu slonu nekaj manjkati. Kaže znake onemoglosti, ne žre toliko kakor poprej. Bil je že pri živinozdravnikih, a vse zaastonj. Ubogal je nasvet zdravnika, naj da slona presvetiti z Röntgenovimi žarki. Poskus ni bil lahek, drag, a je dosegel cilj. Odkrili so, da tiči slonu za levim očesom krogla iz puške, ki je povzročila hudo vnetje. Kroglo so odstranili kirurški potom.

Pri železnih težkočah, zgagi, zmanjšanem občutku za tek, zapeki, pritisku na jetra, tesnobi, tresenju udov, zaspanosti povzroči kozarec »Franz Josefove« grenčice takojšnje poživljanje zastale prebave. Zdravniška sporočila iz tropičnih dežel slave »Franz Josefovo« vodo kot važen pripomoček proti griži, kakor tudi železnim obolenjem, ki nastopajo v zvezi z mrzlico. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kakor v srednjem veku.

Nelson Blymier v Pennsylvaniji v Združenih ameriških državah je bil na glasu, da je eden najboljših čudesnih zdravnikov. Kmetje po okolici so bili trdno prepričani, da Blymier ne zna le zdraviti, ampak tudi coprati. Prekosi čudežnega zdravljenja je bil ta glas posebno dobrodošel in zdravnik sam je storil še vse mogoče, da je utrdil narod v tej veri. Lepega dne pa so našli truplo čudežnega zdravnika v njegovem oddaljeno ležečem stanovanju v mestu York spremenjeno v oglje. Takojšnja preiskava je izsledila morilca v osebi 35 letnega posestnika Rehmyerja, katerega so vtaknili pod ključ. Aretirani je tudi priznal, da je privezal z dvema pomagalema nesrečnika na steber v kuhinji, ga polil s petrolejem in ga sežgal pri živem telesu. Nikakor pa ni hotel povedati ter izdati, zakaj je izvršil ta grozni zločin.

Od tega sta minula dva meseca. Na počil je dan porotne obravnave. Ob tej priliki so prišle na dan dokaj čudne reči, ki bi spadale v najbolj temno dobo srednjega veka. Koj ob začetku obravnave je prosil obtoženi za besedo, da bi pojasnil zločin. Med največjo pozornostjo navzočih je pričel: Dobro znam, da ni dovoljeno človeka sežgati. Vendar copernice in copernike so sežigali v prejšnjih časih in tako bi bilo potrebno postopati z njimi tudi danes. Blymier je bil čarovnik. Posedal je čudovito moč v pogledu, prav posebno še pa v laseh. Prigodilo se je, da sem se nekoč sprl z njim. Od tega časa je bilo po meni. Žena me je zapustila, pokrepala mi je vsa goveja živina. Nisem mogel več spati in sploh nisem poznal več samega sebe. Da bi se iznebil ter rešil tega zacopranja, sem poklical drugo čarovnico. Ta mi je dala tudi dober nasvet... »Nekako izmučeno je ubijalec prekinil, porotniki in sodniki so bili radovedni, kaj neki bo prišlo sedaj. Posestnik je nadaljeval utrujenega glasu: »Copernica mi je svetovala, naj si preskrbim nekaj las z Blymierove glave. Ko bom enkrat v posesti teh las, mi coprnija ne bo več škodovala. Podal sem se takoj,« je nadaljeval zločinec, »z obema soobtoženikoma na stanovanje čarovnika. Naše edine

prolje so bile škarje. Copernik se je obupano branil, ni hotel dati lasu in je bruhal v nas vsakojake čarovniške besede. Ni nam preostajalo družega, da preprečimo nadaljne nezgode, kakor sežgati Blymiera pri živem telesu. Ne obžalujem dejanja, ker sem ravnal čisto pravilno. Vse priče so potrdile to izpoved. Vsi so tudi pritrdili: edino las ali smrt čarovnika zamore rešiti nad njega priklicane copernije.

Sodni zbor se je podal v sobo glede razglasitve sodbe. In sedaj se je zgodilo nekaj naravnost neverjetnega: sodniki so morali oprostiti v prvi instanci obtoženega, ker so bili porotniki enoglasnega mnjenja, ako umori zacopnani čarovnika, je to nekaj samoposebi razumljivega in dovoljeno.

*

Nekaj o najbogatejših Angležih.

Anglija toži v povojnem času o skrajno slabih gospodarskih razmerah, a šteje 561 milijonarjev. Ti angleški bogataši so funtni milijonarji in to že nekaj pomeni. Najbogatejši angleški rodbini sta: Wills in Coats. G. Jurij Wills, ki je umrl pred kratkem, je zapustil ogromno premoženje 200 milijonov angleških funtov. Šest članov njegove rodbine poseda vsak po 20 milijonov. Družina Coats šteje 10 večmilijonov članov, od katerih je ocenjen najbogatejši na 150 milijonov funtov. Tebačnega kralja Bernharda Barona so povzdignile ženske s pušenjem v enega najbogatejših Angležev. Brata Cortauld sta postala milijonarja s prodajo svilenih nogavic za ženske. Za svoje premoženje se imata zahvaliti le kratkokrili ženski modi. Med najbolj bogatimi Angležinjami je gospa Houston, ki razpolaga s premoženjem sedem milijonov. Druga samostojna milijonarka je gospa Rhondda, ki nadzira 20 delniških družb. Ko so torpedirali Nemci med svetovno vojno ameriško ladjo »Louizitanijo«, so gospo potegnili ter rešili iz morskih valov, plavajočo v pletenem stolu.

Lord Rotschild, ki je lastnik palače v Piccadilly, se baha in ponaša, da je najbogatejši angleški samec. Lord Rothermere poseda časopis »Daily Mail« in trdi, da je največji časnikarski bogataš Velike Britanije. Njegov največji konkurent je lord Beaverbrook, lastnik časopisa »Daily Express«, katerega dohodki so izredno visoki. Še drugi časniški bogataši so: lord Riche, izdajatelj »News of the World«, ki izhaja tedensko v 4 milijonih izvodih, dalje g. Viljem Berry in Njegov brat Gomez, ki posedata list »A mal gamated Press«.

Kot žganjarski angleški kralji so znani: lord Bewar, lord Woolavington in g. Buchanan. Dijamantni kralj Solly Ivel bi naj bil bajno bogat in izdaja na leto za vzdrževanje luksuzne ladje »Elen« 200.000 funtov.

Od angleških plemenitašev velja za največjega bogatina nadvojvoda Portlandski. Na svojem gradu ima podzemeljsko dvorano brez stebrov pod-

pornikov. Vojvoda navadno živi v prostorih pod zemljo.

Samo en član angleške kraljevske rodbine, zet kralja Jurija, ima veliko zasebno premoženje. Od svojega strica je podedoval dva milijona funtov. In ta dedni stric je bil tak čudak in posebež, da se ni nikdar umival.

*

Človeškim podobne lastnosti pri živalih.

Ko so začeli opazovati živali natančneje, so izsledili, da kažejo skoro vse lastnosti, ki so podobne človeškim. Celotno zločinca je dobiti med živalmi. Pijanost ni med živalmi nobena redkost. Naravoslovec je dokazal, da je ravno ljubezen do opojnosti tolikokrat vzrok zločinov pri živalih. Za vzgled navaja abesinske koze in ovce, ki uprizarjajo popivanje, ker uživajo najrajši stročje kavinega grma, ki vsebuje toliko opojne moči. Ko so se enkrat najedle, se obnašajo podobno pijancem.

Čebele ter mravlje se udajajo rade uživanju omamljivega cvetnega prahu strupenih cvetlic in ne prezirajo niti nagnitega sadja, samo da se upijajo. Pijana čebela se obnaša kakor človek v objemu alkohola. Se opoteka pri letanju, pade brez moči na hrbet in se uda slednjič usodi vseh pijancev — spanju.

Značilne znake zločina so opazovali na psihičarjih. Ti čuvarji se obnašajo po dnevu kot zvesti ter zanesljivi, ki ubogajo gospodarja; ko pa se razgrne po zemlji mrak, zginejo in se podajo na rop za ovci. Predno se začne svitati, so že zopet nazaj pri gospodarju. Volčja narava premaguje v njih. Bratomor se dogaja med živalstvom pogostoma. Da se dokazati, da požre kačo, če je lačna in nima zglede na kak drugi plen, drugo kačo. So pa tudi kače, ki sovražijo sotovarišice kakor druge vrste in jih pobijajo, kjer koli se srečajo z njimi.

Štorklje so ljubosumne. V ljubosumju se spozabijo celo tako daleč, da se ne ustrašijo niti uboja. Slučaj štorkljinega para dokazuje zgorajno trditve. Ko je bil samec zaposlen z nabiranjem prehrane, se je uselil v njegovo gnezdo drug mlajši ter lepši zape-

lavec, ki se je prilizoval štorklji. Skrajga ga je odbijala, kakor se to spodobi za zvesto ženo, vendar se ni mogla ubraniti raznim prednostim, katere jej je nudil ljubimec. Njen odpor je vedno bolj bledele, dokler se ni udala skušnjavi. Zakonski samec ni zapazil nič o teh zahrbtnih spletkarijah. Ko je lovil zopet necega dne, nič slabega sluteč, na travniku žabe, je priletel nanj grešni par in ga napadel. Napadom mlajšega tekmeča je podlegel starejši samec, ki je obležal do smrti okljuvan na travniku.

Ne smemo pozabiti, da najbolj pogosto opazujemo živalsko prijateljstvo. Taka opazovanja so mogoča v takozvanih cooloških vrtovih, kjer so živali navezane ena na drugo.

V londonskem živalskem vrtu so opazovali prijateljstvo med levom in tigrom, ki sta prišla tjakaj pred tremi leti kot mladiča. Prebivala sta v skupni kletki in se igrala tako ljubko med seboj. Zima je postala za tigra usodepolna. Poginil je na pljučnici. Lev je hodil dolgo časa rjoveč po kletki in gledal skozi železne palice za izginulim tovarišem, s katerim sta skupaj živela.

Drugo živalsko prijateljstvo je obstajalo med neko majhno opico in avstralskim vrečarjem — takozvanim mrmračem. Necega dne je zašla opica slučajno v sosedovo kletko. Mrmrač je bil veselo presenečen in je ovohal opico, ki je bila skrajja bojazljiva, pa se je pomirila. Obe živali sta se sprijateljili in ostali skupaj v kletki. Ako sta se sprehajali po zaporu, je smela sedeti opica na mrmračevem hrbtu.

Enako prijateljstvo se je izcimilo med afrikanško opico in ameriškim medvedom. Ako so poskušali oba razločiti, sta bila vidno potrta. Čudno prijateljstvo je obstajalo med orangutanom in avstralskim vrečarjem. Orjaška opica je kazala razposajeno veselje, ako je skakal vrečar preko nje. Ob takih prilikah je celo ploskala z rokami.

Ovčarska psica in hijena sta postali prijateljici in prebivali skupaj v pasji hišici. Ko je postala psica mati, hijena ni kazala ljubosumja, ampak je kazala lastnosti dobre tete, ki je pazila na mladiče v materini odsotnosti.

Gospodarska obvestila.

Borovo štuko za korita, late, krajnike, skodle (šindel) za strehe in vsake debelosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ul. 25.

Vinarsko društvo za dravsko bano vino nam poroča, da je uredništvo »Naših goric« prevzel vinarski strokovnjak g. vinarski direktor v pokoju Anton Puklavac v Mariboru. — Kdor želi stare letnike »Naših goric«, si jih lahko naroči, so še na razpolago vse številke vseh letnikov. Ker nastopata ter se širita oldij in peronospora na

grozdju kljub žvepljanju in škropljenju z galico, je vinarsko društvo zaprosilo ministrstvo poljedelstva, odnosno bansko upravo, da pošlje v naše kraje kakšnega strokovnjaka za rastlinske bolezni, ki naj prouči na licu mesta te grozdne bolezni ter ugotovi najpravičnejši in najuspešnejši način pokončavanja teh bolezni.

Slovenjgradec. Jasnega solnčnega nedeljskega jutra, dne 6. julija so prihajali skozi mesto z zelenjem okrašenimi lojterski vozovi iz Pameč, št. Janža in sosednje Koroške in so se zbrali pri glavnem kolodvoru. Nekam nenavadno se nas je dojmilo, ko smo na vse zgodaj zjutraj videli v mestu lojterske vozove, na katerih se je nahajala naša kmečka mladina in resni gospodarji in gospodinje. Le tu in tam je ta resni sprevod spremenil glas harmonike. Pri kolodvoru je pozdravil spre-

vod župan dr. Bratkovič in je pojasnil namen prireditve predsednik pripravljalega odbora g. inž. Vrhnjak. Veličasten je bil pogled na kmečki spreved, ki se je pomikal na 22 lojterskih vozovih in treh avtomobilih na prijazni zeleni grič, na Homec. Ob 9. uri je celebriral tu na prostem sveto mašo naš rojak prof. č. g. Živortnik. V pridigi je g. profesor opominjal in povdarjal, da je kmetijski stan najlepši stan, a tudi najtežji stan, da je kmetovalec v večnem boju z naravo in v trpljenju najbolj pozna in občuti potrebo božje pomoči. Po končani sveti maši se je vršilo pred cerkvijo veliko kmečko zborovanje, katerega je otvoril predsednik kmetijske podružnice g. Areh, a vodil ga je g. inž. Vrhnjak iz Pameč. Zborovanju je prisostvoval kot vladni zastopnik g. višji pristav Eiletz in se ga je udeležil kot gost tudi g. sreski načelnik iz Gornjega grada. Inženier Vrhnjak je prebral spored zborovanja in predavanj in je povabil najprej zastopnika Kmetijske družbe v Ljubljani, tajnika g. Kafola, da ima svoj gospodarski referat. G. Kafol je s stvarno, jedrnato in navdušeno besedo opozoril zbrano ljudstvo kako treba povzdigniti kmetijstvo s smotreno živinorejo in organizacijo sadjarstva. Strokovno predavanje je ljudstvo splošno odobraval. Kmet. referent Wernig je vzpodbujal k ljubezni do domače grude in je slikal v vznešenih besedah lepoto življenja na vasi. Povdarjal je razloge krize, katero preživlja naše podeželje. Referent za zadružništvo pri kr. banski upravi dr. Milavec pa je znal v nenavadno poljudnih in domačih besedah in krepkih izrazih vžgati in razgibati ljudstvo ter ga navdušiti za varčnost in zadružno delo. — V vzornem redu je odkorakala vedno številnejša množica iz Homca. Velika zasluga gre rediteljem, ki so kot jezdec — 12 po številu — prav pestro poživili spreved. Najimpozantnejši med njimi je bil njihov voditelj g. Ivan Vrhnjak v slikoviti narodni noši in z veliko državno zastavo. Od 2. do 5. ure se je vršila na Kavovem vrtu prav dobro obiskana tombola, katere so se udeležili v velikem številu tudi meščani. Dobitke za tombolo so darovali trgovci in zasebniki v mestu, razna industrijska podjetja v domačem okolišu in v Mariboru, Kmetijska družba v Ljubljani in posamezni kmetovalci. — Zanimivost za naš okraj je bila konjska dirka in jahalna tekma, za katero je bilo izredno zanimanje in pri kateri je naraslo število gledalcev nad 2000. Pri dirki na vprego je bil zmagovalec g. Schuler, pri dvovprežni dirki pa je zmagal g. Ferdo Šotl. Prve dirke so se udeležili:

g. Schuler, Karničnik mlajši in starejši ter g. Šerbak. Dvovprežne sta se pa udeležila: gg. Cehner iz Libelič in Šotl iz Turiške vasi. Pri jahalni tekmi z lahкими konji je zmagal g. Kuhar, pri tekmi s težkimi konji pa je bil prvi g. Hartman iz Legna. Prve so se udeležili: gg. Kuhar, Sergak, Jaš in Krevh; druge pa: gg. Knez Ivan in Knez Franc iz Razbora, Bart, Hartman in Čas. Višek razpoloženja pa je dosegla prireditelj s tekmo koscev, katere se je udeležilo devet zanimancev. Vsak od koscev je dobil odmerjeno površino 90 kvadratnih metrov. Zmagovalec pri tej tekmi je bil g. Ivan Krpač organist in posestnik v Šmartnem. Kosil je s koso domačega podjetja tovarne kos »Köllner« znamke »Junačka kosa«. Drugi zmagovalec je bil Martin Kresnik, posestnik iz Šmartna, s koso iste znamke, kakor tudi tretji zmagovalec Konečnik Josip, posestnik iz Šmartna. Četrti zmagovalec pa je bil Anton Lekše, posestnik iz Šmartna s koso znamke »Narodna kosa. Vsi kosci so člani pevskega društva v Šmartnem. Prav pristržno domačnost je vzbudil nastop koscev-tekmovalcev. Z lepo narodno pesmijo so se podali na delo, veselo ukanje in vriskanje je prekinilo njihovo prizadevanje pri tekmovalni košnji in z ubrano, po vsej dolini odmevaljočo pesmijo so končali svoje delo. Vrla šmarska dekleta v narodnih nošah pa so prinesla koscem malo južino: črni kruh, jabolčnik in klobase. Rastrosile so pokošeno travo in potem zapele v zboru prekrasno »Moja kosa je rujava«. Prav domače veselje in razpoloženje je navdajalo občinstvo, ki je odhajalo s kosci s kosami na ramenih s travnika in se je razvil čisto domač pomenek in razgovor v nodeložni šali in smeju. V Kavovem kozolcu je razstavila trdka Ježek in drug, Ivan Hayn in drugi iz Maribora svoje poljedelske stroje.

Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru prične novo šolsko leto dne 15. septembra tega leta. Šola je dvoletna. Z njo je v zvezi internat za gojence. Zavod ima predvsem namen, da izobrazuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. — Takl imajo pri sprejemu prednost. Kolkovane, lastnoročno na celo polo pisane prošnje (kolek sedaj Din 25.—) za sprejem je poslati ravnateljstvu banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 31. julija tega leta. Prošnji se morajo priložiti: 1. krstni list; 2. domovnica; 3. odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o navedenosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod ne-

posredno iz kake druge šole; 5. izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja; 6. obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; štipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi štipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter najmanj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. — Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu šole odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, katerega so oproščeni samo absolventi vsaj dveh razredov meščanske ali kake nižje srednje šole. Ob vstopu v zavod se mladeniči preiščejo po zdravniku zavoda; ako njih zdravstveno stanje ni dovoljno, se odklonijo. Oskrbnina stane do preklica mesečno Din 150.—. Plačuje se vnaprej v dveh enakih polletnih obrokih. Izključenim ali samovoljno izstopivšim učencem se vnaprej plačana oskrbnina ne vrne. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosta mesta v internatu. V tem slučaju je treba podpreti prošnje z uradno (od občinskega ali davčnega urada) potrjenim ubožnim spričevalom ali izkazom premoženja z navedbo družinskih in gospodarskih razmer, predpisanih davkov itd. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo banovinske vinarske in sadjarske šole v Mariboru. Prošnje za sprejem se rešujejo pisмено.

Sprejemni pogoji za banovinsko kmetijsko šolo v št. Juriju ob južni železnici. Novo šolsko leto 1930/31 se začne početkom oktobra ter traja polnih 12 mesecev. Sprejme se 34 gojencev in sicer v prvi vrsti le kmečke sinove, za katere se predvideva, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, od 16 do 20 let stari, le izjemoma se sprejme tudi par starejših prosilcev. Vsi gojenci stanujejo v internatu. Mesečna oskrbnina bo predvidena na Din 150. Sinovom gospodarsko šibkejših posestnikov se dovoli delni ali celotni popust oskrbnine. Lastnoročno spisane prošnje, kolkovane s kolkom 5 Din in 20 Din priloženo za rešitev, je vložiti na upravo zavoda najkasneje do konca avgusta. V proš-

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Kako morete vedeti,« vpraša, »kaj hočem imeti od vas, ko vendar le nekateri zaupniki znajo, kaj jaz nameravam.«

Vedeževalka je molčala nekaj časa, potem pa reče:

»Vi ste bili v noči pred osmimi dnevi pri meni in ravno tako ste bili oblečeni, kakor ste sedaj.«

»Pred osmimi dnevi,« vzklikne grofica začudeno, »ženska, to je nemogoče. V noči pred osmimi dnevi sem bila v gradu Čakovec poleg svojega soproga v krogu naših prijateljev, kjer smo obhajali rojstni dan mojega soproga.«

»Vendar ste bili tedaj v moji koči,« ponovi vedeževalka, »toda ne osebno. Videla sem vas v sanjah in sem slišala vašo prošnjo, da moram pokazati možu, ki ste ga vzljubili, zrcalo bodočnosti, da vidi moč in veličastnost svojega

rodu ter da stoji trdno v boju, ki se kmalu razvname zoper mogočnejše za ogrsko deželo.«

Ana Katarina Zrinjska je stala nemo pred vedeževalko. Tajinstvena žena je uganila njene najskrivnejše misli. Odkod pa je mogla to doznati? Ali so bili izdajalci na Čakovcu ali pa ima ta vedeževalka res nadnaravno moč, da gleda v prihodnost, kakor ji to ljudje pripisujejo.

Grofica ni mogla več dolgo dvomiti, da je na pravem mestu. Neopaženo spusti mošnjček, napolnjen s cekini, kot prvo odplačilo za vedeževalkine usluge, na mizo.

Le-ta je to opazila ter reče:

»Prihta ne rabi vašega denarja. Vzemite svoje darilo zopet nazaj, visoka gospa, in vstopite hitro v stransko sobo. Zdi se mi namreč, da ravno prihaja tisti, ki ste ga prej imenovali.«

Po teh besedah pokaže vedeževalka grofici Zrinjski mala stranska vratca, skozi katera se je prišlo v notranjost prostora, ki je bil neposredno za hišico.

Komaj je zginila grofica Zrinjska, že je potrkalo na vrata. Vedeževalka je odprla. Vstopil je Ivan Erazem grof Tatenbah s svojim strežajem Tarrodyjem.

»No, Prihta,« reče ter odloži svoj plašč, »že

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spajajoče tiskavnice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 5

Čekov. račun št. 10.602

Telefon interurb. št. 2119

nji naj se navede tudi velikost posestva staršev, ter priloži: krstni list, domovnico, zadnje šolsko izpričevalo, moralstveno spričevalo, obvezo staršev, da bodo krili stroške, oni pa, ki prosijo za celotno ali polovično oprostitve oskrbovalnine, naj prilože tudi davčno ali občinsko potrdilo glede višine letnih davkov in gospodarskega stanja ter obvezo, da ostane sin po študiju doma. O sprejemu se obveste prosilci pismeno. Sprejeti morajo imeti tudi s seboj: potrebno praznično in delavno obleko, vsaj štiri pare perila, vsaj dva para čevljev, štiri pare nogavic, dva para rjuh, eno zimsko odejo, ter tekoče potrebščine: brisače, krtače, nočne copate, zobno krtačico itd.

Breskovi cepljenci in cepljenke.

Zadnji čas se opaža, kako nekateri ljudje (njih imena še zaenkrat zamolčim) spomladi na trgu breskvine divjake prodajajo za cepljene, za sorte z imeni najboljše mogočih sort. In le premnogi jim nasedejo na lim. Kakšno razočaranje, ko kakšen divjak sadje pokaže, ki je grenko in pustega okusa namesto lepo rudečih, dišečih in masleno se raztapljajočih okusnih sadežev, ki jih dajejo cepljene breskve!

Naravna posledica je odpor, ko pravijo ljudje, da ne kupijo več breskovih drevesc, saj ne rodijo lepih sadov. Radi tega pošten drevesničar težko proda za zmerno ceno pošteno blago. Da pa v prihodnje ne bo težko kupovati neizkušenim gospodarjem in gospodinjam, opozarjamo na sledeče: Breskov divjak se pozna ravno tako od cepljenca, kakor jabolčni divjak ali lesnika, tako poleti kakor pozimi, oziroma spomladi.

Cepljena breskev ima poleti večje in svetlejša liste in vejice so debelejša ter na koncu enako debele. Spomladi se očesa močno vidijo, ker cepljene imajo zelo mnogo cvetnega popja, oziroma brstja. Nasprotno breskev-divjak ima bolj temne barve listje, ki je nekam bolj zašiljeno ter ozko. Spomladi se šibka vejičasta drevesa še lažje po-

znajo od cepljenih, necepljene imajo samo listnata očesa, da se skoro ne vidijo, vejice so zelo tanke in dolge, lub ali skornja je zelenkasta, pri cepljenih bolj rudečkasta. Kdor dobro opazuje, bo hipoma spoznal pravo. Tudi pri cenah se večkrat vidi razlika, kajti brezvestneži dajo drevesca za vsako ceno, za katero pošten drevesničar ni v stanu dati dobre robe.

S pomočjo tega navodila, oziroma pojasnila si lahko vsakdo prihodnjo pomlad nabavi zanesljivih breskovih drevesc.

Ker pa se bliža meseca avgusta zopet cepilna sezona, naj omenim še to-le:

Marsikdo ima v svojem vrtu mlada breskova drevesca, ki jih bo lahko cepil v avgustu; tudi starejša drevesa (ako niso prestara) se dajo s pridom cepiti, če imajo iz debla mlade poganjke.

Cepiče je že lahko dobiti pri domačih drevesničarjih. Dokler bo kaj zaloge, postrežem lahko tudi jaz z zajamčeno pristnimi sortami, kakor so: Amsterdam, Aleksander, Jorkova, Brigova, Mikado, Gripenkerl, Valparaiz, Luiza rana, Proskavska, Waterlos, kraljica Karla in M. Ros, Triumph, Riversova in še nekatere domače zele rodovitne. Jabolčni cepiči so na razpolago sledeči: Jakob-Lebel, Ontario, Jonatan, Edelstein in Lord-Sufield ter domače razne sorte. Od hrušek samo: Blümelbachova, Češka ananas in Šmarna. — Jožef Vezjak, Vodele, Sv. Peter pri Mariboru.

Kdor si želi cene in dobre obleke naj se oglasi v konfekcijski in modni trgovini

ŽIGA WEISS

Celje-Gaberje 591 II

Krivica. Pijanec: »Pa pravijo, da je človek krona stvarjenja. Vsak naveden hrošč ima šest nog, človek pa naj gre samo po dveh?«

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 12. julija so pripeljali špeharji na 27 vozeh 58 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 15 do 30 Din, špeh 17 do 19 Din. Krompir 2 do 2.50, čebula 3 do 4, česen 16 Din. Pšenica 2.50, ječmen 1.75 do 2, oves 1.50, koruza 2, ajda 1.50, proso 2.50, fižol 2 do 2.50, grah 6 do 8 Din. Kokoš 30 do 45, piščanci 25 do 80, raca 20 do 30, gos 40 do 50, puran 40 do 50, domači zajec 5 do 40 Din. Kislo zelje 4 Din. Borovnice 2, maline 8, hruške 8 do 12, suhe slive 10 do 14, breskve 20 do 24 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, jajca 0.50 do 1, marlice 12 do 16, med 14 do 18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 26 konj, 27 bikov, 210 volov, 386 krav in 22 telet; skupaj 671 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 8. julija tega leta so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8 do 8.50; poldebili od Din 6 do 7; plemenski voli od Din 5 do 7; biki za klanje od Din 6.50 do 9; klavne krave debele od Din 6 do 7; plemenske krave od Din 5.50 do 6; krave za klobasarje od Din 4 do 5.50; molzne krave od Din 6 do 8; breje krave od Din 6 do 8; mlada živina od Din 6 do 8.50; teleta 10 do 13 Din. Prodanih je bilo 318 komadov in od teh za izvoz v Avstrijo 8 komadov.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem dne 11. julija tega leta je bilo pripeljanih 184 svinj; prodanih je bilo 94 komadov. Cene za komad so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 120 do 175 Din; 7 do 9 tednov stari 200 do 250 Din; 3 do 4 mesece stari 300 do 350 Din; 5 do 7 mesecev stari 450 do 500 Din; 8 do 10 mesecev stari 600 do 850 Din; eno leto stari od 1000 do 1700 Din. 1 kg žive teže pa so prodajali po Din 11 do 13, 1 kg mrtve teže pa od Din 15 do 17.50.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste od Din 16 do 18. Meso bikov, krav in telic od Din 10 do 14. Telečje meso I. vrste od Din 25 do 30; telečje meso II. vrste od Din 20 do 24. Svinjsko meso sveže od Din 15 do 30.

Vozni red za Din 2.—

(po pošti Din 2.50 poslati v znamkah naprej, ako se naroči le en izvod) za vse železniške in avtobusne proge Slovenije dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zopet nov zvezek Karl Mayevih spisov

izšel

PO DIJEM KUNSTSTERN

v vsebino: V leti - Iz leti slova Amadije. Cena 18 Din.

Naroča se pri Cirilovi knjižarni, Maribor

drugič sem v vaši koči. Glejte, kako močnega so me napravila vaša zdravila. Zato predvsem mojo zahvalo za vašo pomoč.

Grof je vrgel po teh besedah mošnjček cekinov na mizo, katerega je vedeževalka mirno ter navidezno ravnodušno položila k onemu, ki ga je prej dala grofica Zrinjska.

Grof Tatenbah sede na stol zraven toplega ognjišča ter reče:

»Ker ste mi vi tako hitro in kljub vsem žalostnim prerokovanjem zdravnikov pripomogli k ozdravljenju, sem zopet tukaj, da pogledam skozi vaše čarodejno zrcalo v bodočnost, kakor sem vam dal po svojem strežaju že včeraj naznaniti.«

Pri teh besedah se je vedeževalka nekam užalostila in njen obraz je dobil nekaj oduren izraz, njena sicer mala postava se je vzravnila. Po kratkem premišljevanju reče z naravnost prosečim glasom:

»Milostljivi gospod, vi hočete gledati podobe o tem, kako boste stopali po lestvi moči in slave. Vi hočete doznati, ali drži vsak klin na tej lestvici, da ne padete v globočino, kjer prežita zahrbtnost in izdajstvo ter se vam reži nasproti smart namesto kronane glave. Visoki gospod, pu-

stite svoje namere! Ni dobro, predrzno gledati v bodočnost, ko lahko v veselju uživamo sedanost.«

»E, ohrani svoje jadikovanje za drug čas. Nisem prišel sem, da bi poslušal nagrobnico, vse se podobe hočem gledati, kakor mi jih proročuje moja zvezda. Najprej, odpri svoje čarovniško zrcalo ter pokaži, da si ravno tako dobra vedeževalka, kakor si dobra zdravnica. Če so tvoje podobe zlate in lepe, bo tudi plačilo obilno. Ali me razumeš, prerokinja?«

Prihtine oči se zasvetijo pri teh grofovih besedah, vendar jih povesti kmalu k tlom. Čez nekaj časa reče s povzdignjenim, tajinstvenim glasom:

»Vi zahtevate veliko, visoki gospod, toda ne jezite se, če ne boste videli vsega tako, kakor si želite. Vstopite!«

Vedeževalka pritisne na železno kljuko malih vrat v levem kotu sobe, kamor vstopi grof Tatenbah.

Tukaj se nudi vstopivšemu čisto druga slika. Prišel je, ko je prekoračil mal predor, v precej velik prostor, katerega stene so se svetile od sija svetilk, obešene na stropu. Prijeten vonj se je razširjal po dvorani.

Vedeževalka odkaže grofu sedež med zele-

Ob 10 letnici „Strokovne zveze viničarjev“.

V nedeljo, dne 13. julija so prihiteli iz vseh krajev naših goric zastopniki viničarskih krajevnih organizacij na redni in deseti občni zbor svoje matice in predstavnice »Strokovne zveze viničarjev«, centrale v Ljutomeru. Prišli so, da se spet vidijo in si podajo svoje žuljave desnice, kakor si jih le podajo bratje, sinovi delavske matere in tisti, katerim je borba za božje in človeške pravice vsega delavskega stanu, na temelju krščanske pravičnosti in ljubezni, le skupen cilj in da se tako še medsebojno bolj utrdijo v zvestobi, žrtvovanju in trpljenju. Deset let že beležimo pri tej priliki v preteklost našega mladega strokovnega in krščansko-socialnega viničarskega pokreta. V celi zgodovini viničarskega stanu ni nikogar takega bilo pred nami in prav nikogar takega, tudi ni danes ob naši strani. Z začetkom te naše strokovne organizacije je nastal prvi pojav, da smo se viničarji enkrat zganili in se začeli zanimati za svojo bodočnost, kakor uveljavljanje ter smo začeli tako prvič zbirati vse naše gospodarske in duševne sile na žrtvenik svoje stanovske skupnosti. Težki so bili začetni časi tega pokreta. Bila se je dolgo časa huda borba samo za obstoj organizacije. Ne samo proti nasprotnikom vsakega pravega delavskega gibanja in proti neutemeljenim predsodkom, ki so jih toliko imeli o našem strokovnem pokretu, ampak v prvi vrsti je bila ta borba najbolj proti sebičnosti in nezavednosti viničarjev samih, ki so na prvi hip takoj pričakovali od organizacije kar največ profita. Žrtve za to pa naj bi ne bilo nobenih. Manjkalo nam je povsod sposobnih stanovskih voditeljev. Da ni zagrabila takoj celotnega viničarskega pokreta Jugoslovanska strokovna zveza, in se pri tem ni ustrašila tudi največjih žrtve, bi najbrž danes viničarji ne imeli zaznamovati nobenega — uspeha. Sedaj so vsaj glavne ovire že odstranjene in se tako »Strokovna zveza viničarjev« stabilizira in prodira naprej v širše viničarske mase. Na krmilu stoji načelstvo centrale s krepko četo odbornikov in borcev. Je 21 skupin ali krajevnih organizacij, zavednih in izšolanih po izkušnjah svojega proletarskega življenja in po lastnih borbah ter sodelovanju v organizaciji do danes. Ako pogledamo nazaj v to sicer kratko preteklost desetih let, nas vradoste veliki uspehi, gospodarski in kulturni, ki smo jih v tem

času dosegli z združenimi močmi za naš viničarski stan. Močna strokovna organizacija, viničarski red, podporni sklad, starostni sklad in lastna kreditna zadruga, vse to so le glavni obrisi našega dosedanjega dela in uspehov. Koliko pa ostane še pri vsem tem skupnega dela skritega, katerega se sploh ne more pokazati in ne videti!

Mnogo večji bi lahko še bili danes naši uspehi. Mi imamo še vse več gospodarskih sil in tudi sposobnih talentov, ki bi lahko delali skupno na ustvaritvi boljše bodočnosti vseh viničarjev. Toda žal, še veliko jih je nezrelih za idejo stanovske skupnosti in vzajemnosti, ker ne morejo še razumeti žrtve ki jih vsaka taka skupnost terja neusmiljeno od posameznika. Razveseljivo je za nas dejstvo, da pretežna večina viničarjev z nami misli in čuti, v organizacije pa ne more, ker so preslabi delovni pogoji in skoraj ničnostna denarna plača v nekaterih krajih. Kdor pa stoji gospodarsko v propasti, za takega je vsaka žrtve skupnosti nemogoča in vsako kulturno delo je zanj nedostopno, pa naj si bo še tako lepo in idealno. Zato pada velika odgovornost na vse tiste, ki odklanjajo vsako zboljšanje nesocialnih in nekulturnih razmer viničarjev in ki iz tega stališča delajo ovire našemu pokretu. Kdor dela na tem, da se viničarji strokovno naj ne organizirajo, da se jim sploh boljše ne bi smelo goditi, to je, da bi se viničarski stan ne smel dvigniti gospodarsko in vzporedno s tem tudi moralno, vsak tak, je največji škodljivec in nasprotnik dobrobiti našega najdelavnejšega in najsiromašnejšega naroda tukaj ob severni meji.

Tovariši viničarji! Mi pa bodemo svojo pot držali tako naprej, ker je pravilna. Naše delo za zboljšanje položaja ne gre le radi trenutnih materialnih koristi, ampak naše delo je usmerjeno na vse višjo in idejno plat. Kot kristjani in kot člani krščanske strokovne organizacije smo dolžni po božji zapovedi in po svoji vesti, vsak zase, kakor vsi skupaj, potegovati se za svojega bližnjega, mu braniti njegove pravice dosledno in mu pomagati v stiski. Božja zapoved »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe« velja vsem enako. Prvi kristjani niso nosili teh zapovedi le v ustih iz strahu ali kakega kompromisa s pogani, ampak so te zapovedi tudi dosledno izvajali in tudi zanje umirali, če je trebalo. Krščanski delavec, tako i viničar! Nikjer ni dana lepša prilika, bolj zadostiti tej zapovedi ljubezni do bližnjega kakor ravno v strokovni organizaciji, v kateri se podrediš vzajemnosti in interesom celote kot

skupnosti svojih enakih, najrevnejših zapostavljenih, pravice in ljubezni najbolj želnih svojih sobratov in sester in si v tej skupnosti tudi pripravljen trpeti in se žrtvovati. Kdor dela in je pošten, se nima ničesar bati. Tako tudi tisti, ki se zaveda krivic in stiske svojega bližnjega, ako je pravi kristjan, nikakor ne bode prej miroval, dokler mu ne odpomore in pribori, kar mu gre. Zatorej, ako se danes viničarji zbiramo v strokovni organizaciji in se po nji skupne potegujemo za izkoriščane, zatirane in trpeče, tedaj storimo s tem le svojo krščansko dolžnost in delo, ki je Bogu v čast. V tem pravcu je bila pot naše »Strokovne zveze viničarjev« dosedaj in ostane neizpremenjena še naprej. Edino taki strokovni organizaciji viničarji zaupamo in verujemo v njeno zmago.

Zahvala za podporo po požaru. —

Prejeli smo:

Polzela, dne 12. jul. 1930

Vaše blagorodje!

Dolžnost mi je, zahvaliti se Vam za prejeto podporo 1000 Din, ki mi je bila hitra, prva denarna pomoč po moji požarni nesreči. Ne morem se izkazati dovolj hvaležnega, pač pa hočem ostati »Slovenskemu Gospodarju« zvest naročnik in ga priporočati vsakomur, ker nam ni samo v srečnih dneh prijatelj z novicami, poukom in zabavo, ampak se nam izkaže tudi trpečim, ob uri nesreče kot res pravi prijatelj!

Želel bi, da bi ta moja zahvala »Slovenskemu Gospodarju« bila tudi kot javna zahvala objavljena v listu!

S spoštovanjem

zvest »Slov. Gospodarju, hvaležen naročnik

Baloh Miha, Polzela.

Dedščina. Jezična žena, mati še bolj jezične hčerke, je bila nekoč hudo nevoljna ter je jezno dejala svojemu možu: »Kako hudoben jezik ima najina hči; hotela bi le vedeti, od koga izmed naju ga je dobila, od mene ali od tebe?« — Mož ji mirno odgovori: »Od tebe gotovo ne, ker ga imaš še sedaj!«

njem. Zdajci se sliši kakor godba, ki je prihajala iz daljave.

Grofu se zdi, kakor da se je v ozadju razlila stena, siva megla se je razpršila in pokazala se je ravnina. Godba postaja vedno bolj glasna, na mali ravnini pa se pojavi velika postava. V nekaj trenutkih zapazi in gleda svojo lastno podobo, ki ga kaže sedečega na visokem konju. Zopet zadonijo prijetni glasovi. Druga slika nastaja, ki dobiva vedno bolj določno podobo. Glej, naenkrat se pojavi postava grofice Ane Katarine Zrinjske. V eni roki je držala lovorjev venec z žarečo vojvodsko krono nad glavo njegove podobe, z drugo je položila od zlata blesteč vojvodski plašč okoli njegovih ramen. Zada je plaval ves razsvetljen ogrski grb s patrijarhovim križem.

Grof Tatenbah je dobro spoznal pomen teh slik. Kazale naj bi slavohlepnemu možu njegovo bodočnost, zmago v boju, ki ga podvzame ob strani oboževane grofice Zrinjske. Ves razburjen in prevzet od tega, kar je videl, je razpel roke, da bi objel ljubljeno Ano Katarino. Toda podoba, ki se mu je ravnokar še tako ljubko smehljala, se je razpršila v meglo, ki je prevlekla celo sliko. Svetlika na stropu je ugasnila, mlii zveki godbe

so utihnili, nastopila je popolna tema in ostramarzla sapa je potegnila skozi prostor. Grof Tatenbah, ki se je komaj zavedel, je stopil razburjen v vedeževalkino sobo ter od tam na prosto, kjer ga je čakal njegov strežaj.

Za vedeževalko ni imel nobene poslovilne besede. Podoba, ki jo je ravnokar videl, mu je še bila pred očmi. Tako stopi s svojim strežajem v gozd. Bleda luna, ki je ravnokar izšla, je začela sipati svojo bajno lepo svetlobo skozi veje na nočnega potovalca. Grof Tatenbah ni vedel, da je bila ona oseba, ki mu je v podobi položila krono na glavo, res živa oseba v koči vedeževalke ter da so zavezniki — člani ogrske zarote porabili Tatenbahovo vero v čarovništvo ter vedeževanje in so podkupili Prihto, da bi omahljivega grofa s temi slikami za vedno priklenili na svojo stvar.

In to se jim je tudi v polni meri posrečilo. Grof Tatenbah je bil zdaj popolnoma prepričan, da doseže svoj cilj — vojvodstva celjske grofije. Njemu ob strani pa bo stala njegova nad vse ljubljena Ana Katarina Zrinjska.

Pozabljeni se bili vsi dobri sklepi, pozabljene besede, ki mu jih je govorila njegova soproga. Sedaj mu je bilo geslo: Naprej, naprej za sliko,

Ste naročeni na list

NEDELJA

?

Izhaja vsak teden!

Prinaša vsakokratni nedeljski evangelij in razlago ter druge podučne verske članke, razentega pa resničen dogodljaj iz misijonov »Mladostni navihane« — postane redovnik in mišne zgodbe za deco.

Stane mesečno samo 2 Din, celoletno 24 Din. Še danes si naročite NEDELJO po dopisnici na spodnji naslov: Uprava NEDELJE, Maribor, Slomškov trg 20.

Škorci na državni meji.

Letošnjo pomlad sem naredil več škorcevih hišic in jih obesil na najvišje drevo v sadonosnem vrtu v bližini stražarnice ob severni državni meji. Čez nekaj dni je zavladalo veselo škorcevo petje in žvižganje, ki je trajalo od ranega jutra do poznega večera. Z veseljem sem jih opazoval in poslušal, kako brhko so se sukali okoli svoje hišice, smukali eden za drugim v njo in zopet žvižgajoč odhajali, pošedajoč na bližnjih drevesih. Malone vsakega tujca, ki je prišel iz inozemstva, so s svojim petjem veselo pozdravljali in ravno tako se je godilo potnikom, ki so zapuščali našo državo. Marsikateri potnik se je ozrl na drevo, jih nekaj časa poslušal in opazoval, nato pa z vzradoščenim srcem nadaljeval svojo pot. Res, vsak se je spomnil in se zavedal, da živimo v spomladanski dobi. Največjo in najlepšo hišico je zasedel par škorcev. Drugo hišico so si osvojili neki drugi ptiči in tretja je za prvo sezono ostala prazna.

Čez nekaj dni je bilo opaziti, kako sta škorca mirljivo pobirala na zemlji raztrošeno slamo, seno in drugo tako suhljad in jo nosila v hišico. To se je vršilo zelo spretno in z največjo brzi- no. Gnezdila sta! Nato je polagoma izostajalo prejšnje veselo žvižganje in prepevanje. Donašal je hrano samo eden, dočim je drugi valil. Po preteku 14 dni se je videlo, da sta oba škorca pričela še bolj marljivo z donašanjem hrane. V hišici se je ustvarilo novo življenje, kar je povzročilo starima škorcema novo skrb za življenje; zato sta vestno in marljivo donašala mladičem hrano in s tem nasitila lične želodčke. V hišici je postajalo vsak dan živahnejše. Mladi škorki so se hitro razvijali in doraščali; bilo jih je veselo gledati, kako so že kukali iz luknje, pričakujoč hrane, in so obenem opazovali zunanjo naravo, v katero se poženo v najkrajšem času. Pa je prišlo drugače.

Nekega dne zopet opazujem škorcevo stanovanje. Čudna misel me navda, kaj

neki mora biti, da stara škorca tako vpijeta, kakor da bi prosila pomoči. Na drevesu sem opazil vrano, ki jih je menda nameravala napasti. S kričanjem in mahanjem z rokami sem jo pregnal. Preteča nevarnost je bila odpravljena. Drugi dan sem zopet opazoval, kaj se godi na drevesu. Zdelo se je, da mladim škorcem preti nova nevarnost. Nisem pa opazil na drevesu in ne v bližini ničesar, kar bi moglo mladiče ogrožati. Mislim, da najbrž zapuščajo mladiči posamežno svojo rojstno hišico in da jim pri tem poslu- stari najbrž nekoliko nagajajo. Pozneje pa sem postal bolj pozoren. Stara škorca neprenehoma vpijeta, se zaganjata v hišico ter jo obletavata. Hitim proti drevesu, obenem pokličem svoja tovariša, naj mi prideta na pomoč. Zapazil sem na drevesu tik škorcevega stanovanja sosedovega mačka, kako drži mladega škorca s svojimi ostrimi zobmi. Začela se je borba proti mačku. Obkolili smo drevo. Ko nas je maček zapazil, je pustil mladega škorca na škarpi in z bliskavico skočil dol v travo. Obmetavali smo ga s kamenjem in začela se je dirka za njim. — Maček urnejših nog jo je odkuril zdrav brez potnega lista in brez vsake obmejne kontrole čez mejo, odkoder je hodil k nam vasovat in na plen.

Žalosten je bil pogled na stara, ki sta s turobnim glasom oznanjevala vest, da jima je hudobni maček zadavil in požrl sedem škorcev. Zdelo se mi je, da me hočeta pokarati, ker sem bil tako neposlušen, ko sta me ves dan s svojim kričanjem prosila pomoči. Zvo- ki iz njunih grl so me zadeli kot očit- tanje, da sem jaz sokriv te tragedije, s katero je za nju v letošnji prvi se- zoni pokopano vse veselje, ki bi ga uživala s svojimi mladiči.

Ob tem prizoru so v našem spominu oživele besede, ki smo jih čitali v šol- skih klopek:

Kaj ti tu po vrtu laziš, maček, tiho kakor tat, morda ti na ptice paziš, rad zavil bi kateri vrat. Kaj si ti za to pri hiši, da bi ptice nam moril, si za miši in podgane, da bi pridno jih lovil.

Stajerska sadjarska zadruga v Mariboru, Miklošičeva ul. 2.

Letošnja sadna sezona se pričinja. Obeta se srednje dobra letina, vendar bo povprečno lepo blago. Priporočamo sadjarjem, kot zadruga, ki zastopa njihove interese, da se pri prodaji ne prenažijo in ne prodajajo blaga mešetarjem, ki nimajo za nakup blaga uradnega pooblastila.

Naša zadruga bo imela v vsakem večjem kraju nabiralnice in skladišča, kjer se bo blago prevzemalo in plačevalo.

Delati moramo na to, da se na svetovnem trgu postavimo z lepim, nepoškodovalnim in žlahtnim blagom kakor delajo to Tirolska, Švica in druge države.

Tehnične priprave za najlepše, strokovno in brezhibno prevzemanje blaga so izvršene.

Priporočamo, da se tudi več kmetov združi za dobavo pol ali celega vagona jabolk, ker je s tem delo zadruga poenostavljeno.

Glejte današnji inserat.

NAŠA DRUŠTVA

Društvom in prijateljem izobrazbe. Voditelji prosvetnih društev in izobraževalni delavci so že dolgo časa pogrešali primernih pripomočkov za temeljito ljudsko izobraževalno delo. Posebno je manjkalo navodil in vsebine za mesečna društvena predavanja. Zato se je odločila Prosvetna zveza v Mariboru, da bo izdajala mesečno male prosvetne knjižice, ki bodo obravnavale vsa važna sodobna duševna in gospodarska vprašanja v poljudni obliki. Te knjižice bodo služile za podlago mesečnim društvenim, fantovskim in dekliškim sestankom, in se bodo lahko tudi posameznikom po predavanju razprodajale, ker bo štala ena knjižica le 1 Din. Tako bo vse naše prosvetno delo postalo bolj temeljito, ker se ne bo naslanjalo samo na poslušano besedo, ampak tudi na tiskano knjižico, ki jo vzame poslušalec s seboj na svoj dom. Uspeh naše prosvetne akcije je

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pisme- ni papir, zavitki, računi, memoran- de, dopisnice, le- taki, lepaki, barvo- tiški, večbarvne razglednice in pri- poročilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši iz- peljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

o Mariboru, Koroška c. 5

ki jo je gledal. Kar je videl, to mora doseči, po- tem se bo umirilo njegovo srce.

XVII.

Monika — pisarjeva hči.

Ko zvezde na nebu zablešče,
Zvesto me že čaka na pragu stojé.
Stritar.

Odkar je grof Tatenbah podpisal pogodbo v Čakovcu, so se vršili sestanki pogostoma ali v Čakovcu ali na gradu v Podčetrtku, največ pa v gradu Račje. Vendar je znal grof Tatenbah stvar vedno tako urediti, da o tem ni ničesar zvedela njegova soproga Ana Terezija.

Zavezniki — člani zarote — delovali so na to, da pridobijo čim več moči. V to svrhu so morali pritegniti v svoj krog tem več zaveznikov. Zrinjski se je ponašal, da ima med plemstvom po južnih avstrijskih deželah mnogo zaupnikov, toda varal se je v svojih nadah.

Po vplivu grofa Tatenbaha je pridobil samo še grofa Karola Thurna Valsassina.

Ta se je rodil iz furlanskega kolena grofov della Torre, ki so pozneje nosili ime Thurn Val- sassina. Več članov te rodbine najdemo v službi avstrijskih nadvojvodov kot deželne upravitelje na Goriškem, svetovalce ter vojaške poveljnike.

Grof Karol Thurn je bil zelo ošabnega in nasilnega značaja. Vse njegovo življenje je polno spletkarij, sovražnosti, lahkomišelnih in drznih podjetij. Kljub temu, da je bil radi različnih zločinov obsojen od goriškega plemiškega sodišča na izgon iz vseh avstrijskih dežel ter na obglavljenje, se mu je vendar posrečilo izposlovati pomilostitev pri cesarju, ki ga je imenoval za svo- jega vojnega svetovalca. Leta 1667 je celo postal deželni glavar goriški.

Grof Tatenbah se je seznanil z njim o priliki poklonitve deželnih stanov v Gradcu, kamor je prišel že zaradi ugodne prilike, da se vda veselju in uživanju življenja. Pozneje sta se sešla večkrat v Mariboru. Ko je moral grof Thurn potovati kot vojni svetovalca na Dunaj, je zvedel v tej lastnosti marsikatero skrivnost. Zato ga je grof Tatenbah po nasvetu grofa Zrinjskega skušal pridobiti za zvezo zarotnikov. Ponudila se mu je za to kmalu prilika.

seveda odvisen od dobre volje naših prosvetnih društev. Društva morajo poskrbeti, da bodo mesečno razpečala vsaj 19 izvodov teh knjižic. Potem bo mogoče, da Prosvetna zveza nudi stalno te knjižice po taki malenkostni ceni. Zato pa, društva, sedaj na delo! Skrbite, da bo poseben zaupnik na vsakem sestanku prodajal te knjižice. Njihova vsebina bo prvovrstna, ker jih bodo pisali strokovnjaki in izobraženi prosvetni delavci.

Krščanska ženska zveza naznanja vsem, ki se udeležijo romanja v Petrovce, da je odhod vlaka iz Maribora v nedeljo, jutraj ob 9. uri 30 minut. Ob prihodu v Petrovce bo takoj tiha sveta maša s skupnim svetim obhajilom. Ob pol 10. uri pridiga nato slovesna sveta maša. Iz Petrovč se vrnemo popoldne ob 2. uri 27 minut in se peljemo do Celja, kjer bomo imeli pri sv. Jožefu popoldne ob 4. uri sveti blagoslov. Iz Celja se vrnemo ob 8. uri 29 minut zvečer in dospemo v Maribor ob 10. uri 22 minut.

Velika Nedelja. Katoliško bralno društvo »Mira« pri Veliki Nedelji ponovi na splošno željo prihodnje nedelje, dne 20. tega meseca po večernicah v svoji društveni dvorani lepo ljudsko igro s petjem »Pri kapelici«. Vsi prijatelji lepih iger prijazno vabljeni k obilni udeležbi. Odbor.

Solčava. Prosvetno društvo iz Nazarij priredi v nedeljo, dne 20. julija po drugi sveti maši v tukajšnjih društvenih prostorih igro »Živa pokopana«. Igra je lepa, vsi prijatelji prosvete vljudno vabljeni!

Rajhenburg. Tukajšnje izobraževalno društvo je otvorilo 6. julija tega leta v Slomškovi dvorani svojo veliko knjižnico z najnovejšimi knjigami. Knjižnica posluje ob nedeljah popoldne od pol 8. do pol 9. ure in od 11. do 12. ure; popoldne pa od pol 3. do pol 4. ure. Članarina znaša letno 12 Din. Rajhenburžane, sploh vse rajhenburške farane se vabi, da si za nedeljske popoldneve izposodijo lepo knjigo v Slomškovi dvorani. Prepričajte se. Ne bo vam žal!

Akcija banovine za ustanavljanje obč. posojilnic.

Banska uprava je potom sreskih načelstev pozvala občine, da ustanove v vsakem srezu regulativno hranilnico, tako da bo v bivši ljubljanski oblasti izvedena organizacija banovinskih denarnih zavodov, kot je ta izvedena v bivši mariborski oblasti, kjer postanejo okrajne posojilnice občinske. Zato naj občine v vsakem srezu ustanove hranilnico, za katero bodo občine tudi jamčile s svojo imovino in davčno močjo. Te hranilnice bodo pod kontrolo centralnih banovinskih denarnih zavodov in bi bile z njimi v tesni poslovni zvezi. O ustanovitvi teh hranilnic morajo občine sklepati do 31. tega meseca.

Ni nam znano, kaj je dalo banski upravi povod za to akcijo in tudi ne kakšnemu namenu naj te hranilnice služijo. Gospodarske potrebe za nove posojilnice ni, saj se itak v vsakem mestu nahaja po ena mestna hranilnica. Naša denarna organizacija potrebam gospodarstva zadostuje, in na denarnih zavodih ne trpimo pomanj-

kanja, pač pa jih bi prej bilo preveč. Mogoče si hoče banovina s svojo denarno organizacijo odpreti finančne vire za svoje delovanje. Radovedni smo, kakšno stališče bodo zavzeli naši bančni zavodi, čijih organizacije so se ravno na zadnji konferenci v Beogradu dne 3. tega meseca izrekle proti ustanavljanju novih državnih in privilegiranih denarnih zavodov.

Knjižice za duhovnike:

Da bomo mogli kar najbolj razširiti priročno knjigo: *Pridige za vse nedelje in praznike v letu*, spisal Martin Avšič, smo ceno istih znižali od 30 Din na 15 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Ordo providendi infirmos — priročna knjižica, v kateri je latinski, slovenski in nemški tekst, je zopet na razpolago. Število izvodov pa je zelo omejeno, zato opozarjamo vse one, ki si želijo knjižico naročiti, da to čimprej napravijo. Cena znaša Din 16.— za izvod vezan v platno in z zlato obrezo. Naroča se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

DOPISI

Študenti pri Mariboru. Sprejem gojencev v kapucinsko vzgojevališče pri Sv. Jožefu v Studenčih pri Mariboru. Ker je za prihodnje šolsko leto 1930/31 nekaj prostorov za sprejem novih gojencev izpraznjenih, se s tem javlja, da se v ta zavod za to šolsko leto sprejemajo telesno zdravi, pravno nepokvarjeni in dobro vzgojeni dečki, zakonski sinovi dobrih, krščanskih staršev, ki res čutijo v sebi poklic za redovno življenje v kapucinskem redu kot duhovniki in misijonarji tega reda in ki so obenem dovršili z odličnim ali pa prav dobrim uspehom vsaj štirirazredno ljudsko šolo. Gojenci tega zavoda morajo vsi obiskovati humanistično gimnazijo v Mariboru. — Prošnje za sprejem je treba nasloviti na kapucinski provincijalat v Celju vsaj do 15. avgusta. Prošnji je treba priložiti krstni list in pravno spričevalo dušnega pastirja, zdravniško spričevalo in zadnje šolsko spričevalo. Stroški za prehrano, stanovanje in električno luč znašajo mesečno 200 Din, ubožnejšim se zniža celo na 150 Din mesečno. Vplačati je treba to vsoto vsak mesec že vnaprej, vendar v to svoto niso vštet stroški za knjige in druge šolske potrebščine. Potrebno dvojno obleko, obutev in perilo mora gojenec prinesiti seboj. Pod istimi pogoji se sprejemajo gojenci, ki čutijo v sebi poklic za kapucinski red, tudi v drugi, tretji in četrti gimnazijski razred, a ti prosilci morajo biti pravno nepokvarjeni z dobrimi spričevali. Pod nobenim pogojem se pa ne sprejema repetentov. Podrobna pojasnila dobijo starši pri sprejemu gojenca. Čas za priglašanje tudi teh traja do 15. avgusta.

Sv. Duha na Ostrem vahu. Pri nedeljski službi božji je eden turistov v cerkvi pozabil klobuk. Pošten najditelj naj ga odda v trgovini Grahor.

Št. 11j v Slov. goricah. Dne 8. septembra tega leta obhaja št. 11j spomin 30 letnice obstoja Hranilnice in posojilnice in 20 letnice blagoslovitve Slovenskega doma. Priredila se bo ta dan velika slavnost. Opozarjamo na to

vsa društva, da ne prirede ta dan kake veselice.

Libeliče. Dolgo že ni bilo Libelič v časniku. Malo pa se le moramo oglasiti. Pri nas živimo mirno življenje, ki ga ne moti hrum in šum sveta. Ko pridejo cigani, postanemo pa bolj živahni. Takrat je tudi denarja za prorokovanja in razne čarovnije. Tudi ringlšpil spravi več življenja med nas. Naša društva pa bolj počivajo.

Remšnik. Dne 29. junija tega leta smo imeli zopet lepo in poučno predavanje v naši šoli. G. profesor Mlakar iz Maribora nas je vodil po celi Bosni, Hercegovini in Dalmaciji do Trsta. Predavanje je bilo zelo zanimivo in to tem bolj ker je bilo ponazorjeno s skioptičnimi slikami. Pri aparatu je bil g. nadzornik finančne kontrole iz Marenberga in pa domači g. učitelj, ki sta skrbela, da so šle slike v lepem redu na steno. Vsako nedeljo nas obiščejo tudi turisti, ki hodijo mimo nas k Sv. Pankraciju, kjer je res lepa razgledna točka. Kdor še ni bil pri Sv. Pankraciju, naj v kratkem pohiti, mu ne bo žal. — Dne 6. julija smo imeli šentjursko nedeljo. Kakor druga leta je tudi letos prišlo mnogo ljudi tudi iz Avstrije. Popoldne je bila v gostilni Kaiser veselica z godbo. Mladina se je tudi malo razvedrila po godbi. — Dne 9. julija se je poslovila od samskega stanja Požegova Micika, predsednica Marijine družbe in cerkvena pevka. Po sveti maši so se podali veseli svatje v gostilno Grögl, kjer se je vršila gostija. Vsi farani ji želimo veliko sreče in božjega blagoslova v novem stanu.

Ojstrica — Pernice. Dne 22. junija smo obhajali »lepo nedeljo« visoko gori pri Sv. Urbanu na Planini (1330 m). Bilo nas je zbranih ljudi iz deset župnij: Ojstrica, Pernice, St. Jernej nad Muto, Muta, Dravograd; iz Avstrije pa: Ettendorf, Labud, St. Lovrenc nad Labodom, Sobota, St. Lovrenc nad Ivnikom. Dne 29. junija smo potem slovesno praznovali god farnega patrona sv. Janeza Krstnika na Ojstrici. Pri tej priliki nam je domači dušni pastir Rudolf Kociper blagoslovil dva od pozlatarja g. Franca Zamuda iz Križev pri Ljutomeru z njemu lastno spretnostjo najokusneje prenovljena oltarja, v izbranih besedah nam je postavil za vzor našega svetnika in vzglednika Janeza Krstnika sosedni župnik č. g. Martin Vrzelač. In, ker v tretje rado gre, smo še pa tretjo zaporedno lepo nedeljo obhajali v Pernicah dne 6. julija tega leta kot Urhovo nedeljo.

Arjavas. Prostovoljno gasilno društvo v Arji vasi pri Petrovčah priredi v nedeljo, dne 20. julija tega leta slavnost 25 letnice obstoja gasilnega društva in blagoslovitev nove motorne brizgalne. Popoldan je sveta maša na prostem sredi vasi. Pri popoldanskem sporedu je poleg članov tudi nastop gasilskega naraščaja s prostimi vajami s sekiricami. Vabljeni sta vsi ljubitelji gasilstva.

Mala Nedelja. Prevelika vročina julijskih dni nam je pobrala vrlega mladeniča Ferdinanda Voršiča iz Drakovca. Delaven do skrajnosti še je šel žet, čeravno se ni več počutil dobro. Zadel ga je solničarica, ki ji je podlegel čez par dni. Minuli četrtek smo ga spremili k večnemu počitku. Bil je vzoren fant, vesten, zanesljiv in povsod priljubljen. Poleg svojega skrbnega dela pa je še našel časa za društveno delo in pri prosvetnem društvu. Obilna udeležba na njegovi zadnji poti, ganljivo petje združenih pevcev malonedeljskih, lepo število mladostnih tovarišev in tovarišic, ki so zanj darovali sveto obhajilo, poslovilne besede g. župnika in društvenega predsednika, vse to priča, kako rado ga je vse imelo. Vedno veselemu krščanskemu mladeniču naj onstran groba sije Solnce večnega veselja, domačim pa naše iskreno sožalje!

Šmartno pri Slovenjgradcu. V nedeljo, dne 20. julija bomo imeli pri Sv. Barbari lepo cerkveno slovesnost. Sv. Barbara je šmartnška podružnica v občini Legen, že precej vi-

Katero avtobus zvezo potrebujete iz Celja?

Celje, Ljubecna, Teharje. — Celje, Medlog, Velenje, Šoštanj. — Celje, Dramlje. — Celje, Vojnik. — Celje, Konjice, Maribor. — Celje, Mozirje, Gornji grad. — Celje, Mozirje, Logarska dolina. — Celje, Št. Jurij, Kozje, Podsreda. — Celje, Dobrna. — Celje, Št. Peter, Vransko. — Celje, Store. — Celje, Mestinje, Sv. Peter pod Sv. gorami. — Celje, Mestinje, Rogaška Slatina, Rogatec. — Celje, Vitanje. — Za vse te proge iz Celja in ostale v Sloveniji imate vozni red v zvezku za 2 Din.

soko gori na Pohorju. Cerkvica je bila sezidana leta 1519. V predvojnih letih je bila to priljubljena božja pot rudarjev iz Črne, Mežice in Leš. Svetovna vojna tudi barbarškim zvonovom ni prizanesla, odpeljali so enega, ostal je samo eden. V letošnjem letu je začel g. Babšek, sedaj kaplan v Št. Ilju pod Turjakom in nekateri požrtvovalni občani zbirati denar. Kmalu so nabrali toliko, da so naročili pri Zvonoglasu v Mariboru dva mala zvonova. V nedeljo, dne 20. julija bo blagoslovitev teh dveh zvonov. Cerkvene obrede bo izvršil g. msgn. Vreže. Začetek obredov ob 10. uri. Vabljeni ste vsi župljani, vabimo rudarje iz Črne, Mežice in Leš, prišli bodo tudi romarji od Sv. Primoža na Pohorju. — Cerkvica Sv. Barbare je bila v tem letu tudi popravljena, streha prenovljena. Ker je zaradi popravil še nekaj dolga, prav lepo prosimo za prostovoljne darove, ki naj jih darežljiva srca izročajo v Šmartnem g. kaplanu Horvatu. Za vse žive in mrtve dobrotnike se bo bralo vsako leto več svetih maš pri Sv. Barbari.

Slivnica pri Mariboru. V soboto, dne 12. julija smo položili k večnemu počitku našo dobro mater Marijo Bedenik iz Ranč v starosti 61 let. Pokojnica je bila skrbna gospodinja, blaga žena ter ljubeča mati. Zapuščala moža, pet sinov ter dve hčeri. Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Jurij v Slov. goricah. Pred kratkemu smo položili k večnemu počitku Franca Fažmon, posestnika v Zg. Partinju. Pokojni je bil mož miroljubnosti, prepira med sosedi ni poznal, pač pa je bil v občevarstvu prijazen in šaljiv ter kratkočasen. Naročnik »Slovenskega Gospodarja« je bil nad 30 let. Slab čaropis se ni nikdar potikal po njegovi hiši, tudi pri drugih je odločno nastopal proti takšnim listom. Ugrabila pa ga je dolga bolezen, ki ga je priklenila osem mesecev na posteljo. V boleznih je bil potrpežljiv in je mirno čakal trenutka ločitve. Pogreba se je udeležilo lepo število njegovih prijateljev in znancev, za kar si jim tudi lepo zahvaljujemo. Na sedmimi pokojnega so se spomnili tudi našega bogoslovja in so darovali 250 Din. Bog jim bodi plačnik!

Sv. Benedikt. Pri nas se je poročila Anica Kralj iz Ihove z Lovrencem Štefanec. Vzorna mladenka je bila vzgled vsem dekletom. Marijina družbenica in cerkvena pevka več let. Bilo srečno!

Slov. Bistrica. Dne 8. junija ob 8. uri zjutraj je izbruhnil pri posestniku Bračiču na Vrhlogi velik požar; ki se je razširil tudi na sosedna poslopja posestnikov Šostarja in Arnejskega. Gospodarska poslopja vseh treh so so zgorela do tal. V zadnjem trenutku, ko je že bilo Bračičevo poslopje vse v plamenih, sta se pojavila dva otroka gori na skednju, kjer sta spala čez noč in se še o pravem času prebudila, skočila dol in si s tem rešila življenje. Živino so rešili razen ene krave, ki je zgorela. Le slovenjebistriški gasilcem in domačinom se je zahvaliti, da ni bilo še večje nesreče. Škodo cenijo nad 400.000 Din. Zavarovalni so pa skupno le komaj za 90.000 dinarjev.

Kapela pri Radencih. Našo kapelsko župnijo je doletela zopet posebna čast po milosti božji, da se bo vršila v kratkem slovesnost, kakršne še nismo doživeli. Naš preljubljeni milostljivi gospod kanonik bo namreč obhajal 22. julija tega leta na god farne patrone posebno redek jubilej — šestdeset letnico svojega mašništva — biserno sveto mašo. Cela župnija z veseljem pričakuje tega dogodka, ki ji bo v posebno čast in ponos. S hvaležnim srcem, z največjo spoštljivostjo in ginjaenostjo spremljajo župljani življenje in delovanje svojega častitljivega duhovnega očeta, ki jih že nad 40 let skrbno pase, čuva in vodi po pravem potu do časne blaginje in večne sreče. V jubilanu zrejo tistega, ki je vse žrtvoval za svoje ovčice in ki še sedaj nepenja do skrajnosti vse svoje moči in sile

v njihov dušni in telesni blagor. Zato mu tudi vsi župljani iz hvaležnega srca čestitamo k njegovemu izrednemu jubileju, želeč in proseč ljubega Boga, da ga še nam ohrani čilega, zdravega in krepkega do najskrajnejših mej človeškega življenja! Živel biserno mašnik naš preljubi!

Sv. Ana tik Borla. Pri Sv. Ani tik Borla (župnija Sv. Barbara v Halozah) se začne letošnje prošenje v petek na Jakobovo popoldne z večernicami in se zaključi v nedeljo s popoldansko pobožnostjo. V soboto in nedeljo bo več svetih maš in tudi prilika za sveto spoved. Častilci svete Ane, iskreno vabljeni.

Ljutomer. Po večtedenski neznosti vročini in suši prihajajo kratke in maloobsežne nevihte. Pridivjajo močni vetrovi, grom in strela, nekoliko dežja in seveda toča. Tako je na primer pretekli teden v noči od nedelje na ponedeljek tolkla toča po vinorodnih krajih v Podgradju od gradu K. Varda čez Slamnjak Čresovščak, Cuber, Železne dveri in tako dalje na Staro cesto, tako da je vzela eno petino vinskega pridelka po teh hribih. Koder pa ni bilo sploh ali vsaj ne bolj izdatnega dežja, pa žejna zemlja razpokana zija v nebo in pričakuje blagodejne rosice. — Oidij in peronospora. Vsled neznosne suše in prav malenkostnega dežja je začela napadati naše vinograde grozna peronospora in oidij, dočim listje trte ni nič napadeno. Ako bodo tako naprej obiskovale naše vinograde razne bolezni in nevihte, bo najbrže še vinski pridelek letnika 1928 prišel v denar, ki sicer danes nima odjemalcev, zaloge vina letnika 1929 so pa večinoma posle. — Nesreča pri žetvi. Iz neprevidnosti je pri žetvi pšenice posestnika Ivana Antolič v Ljutomeru kosce zasadi koso žanjici v desno nogo, da je konica kose pogledala na drugi strani izpod kože. Delavka se je morala zateči k zdravniku, ki ji je rano izpral in obvezal. — Nabori se v tekočem letu vršijo precej mirno. Fantje najbrže nimajo nič ali pa prav malo okroglega v žepu. Do devete ure dopoldne malo vriskajo, nato pa vse utihne. Fantje okrašeni z rožicami odhajajo na domove tako, da ima orožništvo, kakor tudi tukajšnja mestna policija z njimi prav malo posla. — Nesreča. Pred nekoliko dnevi je mestna občina Ljutomer prevzela v poskušnjo konjička, last g. Alojza Stajnko, gostilničarja v Mekotnjaku pri Ljutomeru. Ob prevzemu istega se je občinski hlapec občine Ljutomer, neprav opozorjen neprevidno približal navednemu konjičku, ki ga je prav pošteno brcnil v stegno. Na srečo konjič ni bil podkovan; vendar pa je zadobil tako poškodbo, da je kljub skrbnemu negovanju tukajšnjega okroglega zdravnika moral v bolnico.

Ormož. Hvala Bogu, da še ni pozabil na nas, ampak nam poslal prepotrebne dežja. Vse še precej lepo kaže: njive in vinogradi, le na travnikih je bolj prazno. Poželi smo skoraj vse. Tisti, ki imajo odprte oči in ušesa, so opazili, da so na nekaterih njivah ženske pustile starejšim moškim naprej žeti. To se je seveda moškim prav imenitno zdelo. Hudomušni ljudje pa so pogruntali, da so ženske to le zato storile, da bi lažje počasi žele in zraven veselo prepevale. Pa bo menda že nekaj obrekovanja in nevoščljivosti vmes. — Večkrat se opazi, da se dekleta vozijo s fanti na kolesu, tako da sedijo spredaj pred fantom na »rudi«. To ni samo nespodobno, ampak tudi nerodno in težko. Ko se je morala zadnjič neka stara ženica vedno in vedno umikati takim parčkom, se je malo pokregala: O, to so nore, te naše dekline! Kakšni vrabec jih je neki zmešal, da se jim ljubi takole sedeti in ropotati po cestah. Pa gotovo vse to stori tota ljubljena ljubezen! — Naj še nekaj o naših radiih povem. Te muzike je dosti v našem kraju. Kjer koli hočeš, ti tak spak trobi in kriči. Zgodilo se je, da je eden izmed naših gospodov dušnih pastirjev nekaj takega na prižnici pove-

dal, kar ni bilo vseč tistim, ki se jih je tikalo. Ljudje se seveda potem sprašujejo, kje da so gospod to in ono zvedeli, kdo da je bil tak prijazen in šel tožiti. »Kaj ne bodo zvedeli,« se oglasi starejši možak, »ko pa imajo radio v hiši. Kar k tisti muziki se vsedejo in poslušajo, pa slišijo, kako se mi kregamo, kaj se pogovarjamo in kake reči.« — No ta človek ima pa še večji strah pred radijem, kot oni pred nekaj desetletji, ko so začeli avtomobili švigati po cestah: ko je možiček proti večeru korakal prav počasi domov, pribrzi nasproti avtomobil, ves v rdečih lučih. Mož se silno prestraši, začne kričati, domov bežati in ženi tožiti: »Oj, oj, Mica, veš, vraga, pa pravega, živega sem videl!...«

Pavlovci pri Ormožu. V torek so našli mrtvega na domačem pašniku Matija Aleksiča. Zjutraj je šel v vinograd, domov se vračajočemu je postalo slabo, zato se je hotel malo odpočiti, pa ga je začela kap. Še le pozneje se je domačim čudno zdelo, kje se zadržuje, šli so ga iskat in našli so samo mrtvo truplo. Pokojnika je že pred tedni zadela nalahna kap, pa se je zopet opomogel, tako da je še dan pred smrtjo pomagal žeti na njivi. Letos smrtni angel nič dolgo ne čaka in ne opominja, kar naenkrat stoji pred tabo in te povede v večnost. Izmed 53 smrtnih slučajev je letos to že 13. — Ne vemo ne ure ne dneval

Gajovci. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi na šmarjetsko nedeljo, dne 20. julija tombolo in gasilno veselico v krasnem hladnem vrtu gostilne Mikl pri Sv. Marjetji. Tovariškim društvom in vsem prijateljem kličemo ob tej priliki: Na veselo svidenje!

Sv. Andraž pri Velenju. V petek, dne 4. julija smo pokopali našega uglednega in dobrega posestnika Florjana Blagotinšek. Rajni je bil napram vsakomur zelo radodaren. Naj mu Bog poplača v nebesih. Na sedmimi so darovali pogrebci in sorodniki 63 Din za dijaško semenišče v Mariboru. Darovalcem iskrena hvala!

Sv. Mihael pri Šoštanjju. Kar se ne prime ri vsake kvatre, pa se je zgodilo v Šoštanjju. Praznujemo namreč štiri nedelje zaporedoma razne slavnosti, in sicer dne 22. junija smo praznovali običajno lepo nedeljo v mestni cerkvi v Šoštanjju. Pri tej priliki je svirala godba »Zarja« iz Šoštanjja. Dne 29. junija je bila blagoslovitev dveh novih zvonov pri Sv. Antonu na Skornem. Pridigo je imel domači g. župnik. Dne 6. julija pa je bila blagoslovitev nove motorne brizgalne prostovoljnega gasilnega društva Družmirje. Popoldne je bil slovesen sprejem novcmašnika. V nedeljo, dne 13. julija pa je bila slovesnost, ktere že ni bilo četrto stoletja pri nas: nova maša, ki jo je imel sin mojstra v Šoštanjju Jožefa Lampret. Zadnja nova maša je bila dne 20. avgusta 1905, katero je imel Mihael Golob iz šentflorjanske soseske, sedaj župnik v Ameriki.

Poljčane. Hlapec poljčanskega g. župnika Cilenška je imel zadnje dni težak večer, ko se je srečal na prevozu preko železniškega tira z vlakom. Hlapec je peljal voz sena in hitel radi nevihte iz Breznice proti Poljčanam. Na železniškem prelazu med Slovensko Bistrico in Poljčanami je bila desna zapornica odprta in radi tega je vozil naprej. Kar naenkrat sta se zaprli obe zatvornici in izza ovinka se je že tudi bližal mariborski osebni vlak. Hlapec in delavki na senenem vozu so obupno kričali in k sreči je zapazil najnevarnejši položaj bližnji čuvaj in prihitel s pomočjo. Zatvornice ni bilo mogoče odpreti, in ker niso imeli s seboj luči, tudi vlaka niso mogli ustaviti. V največji naglici so izpregli živino, ki so jo s tveganjem lastnega življenja potegnili s tira. V tem trenutku je vlak že z vso silo treščil ob voz in ga popolnoma razbil. Proga je bila seveda trenutno zaježena in se je vlak moral ustaviti dotlej, da so tir izčistili. Tračnice niso bile poškodovane, pač pa stroj in službeni voz.

Vlak je po 15 minutni zakasnitvi nadaljeval vožnjo proti Mariboru. Nezgoda, ki bi lahko imela usodne posledice, je nastala zategadelj, ker je hlapec preslišal znake čuvaja, ki je spuščal zatvornice.

Ponikva ob južni železnici. Stojimo pod utisom vsem že znane strašne noči od 1. na 2. julija, ko je tudi pri nas dvema posestnikoma, namreč Krampušu iz Dobrovcu in Lončarju iz Bobovega pogorelo vse. Pevecu v Slatini pa je tudi napravila strela občutno škodo v gorici. Prva nista niti zavarovana ter brez denarja, ki jima je poleg živine zgorel. Pri Lončarju na Bobovem je ranila strela hčerko, da ni mogla k sveti birmi. — Usmiljena srca! Pošljite kak dar, bodisi v denarju, obleki ali v blagu na tukajšnji župnijski urad, da bo pomagano ubogim pogorelcem.

Laško. Z odlokom z dne 27. maja 1930 št. 24.105 je finančni minister odobril proračun okrajnega cestnega odbora laškega za leto 1930 ter dovolil, da se za kritje primanjkljaja v znesku Din 1.544.795.62 pobirajo v območju laškega okraja 35 odstotne okrajne cestne doklade na vse dokladam podvržene davke. V proračunu okrajnega cestnega odbora so poleg različnih cestno-vzdrževalnih del predvidene tudi večje postavke za odplačilo dolgov, ki so nastali od leta 1926 pod bivšim okrajnim zastopom, kakor tudi dolgov, ki so nastali že pod cestnim odborom lanske jesen, ko se je ob izredno nizkih dokladah zgradilo 10 večjih in manjših mostov na banovinskih cestah v okraju. Ceste v okraju so se tekom zadnjih dveh let temeljito izboljšale, sedaj se prelaga cesta iz Hrastnika do Sv. Marjete, pri vaseh Brezno-Marno se vrši rekonstrukcija ceste iz Trbovelj v Savinjsko dolino, in glasom sklepa seje okrajnega cestnega odbora se bo pričelo z razširitvijo ceste Hrastnik—Zidani most, kjer je sploh onemogočeno srečavanje in prehitavanje vozil. Okrajnemu cestnemu odboru dolguje država na zaostankih od leta 1922 okrog poldrug milijon dinarjev.

Loka pri Zidanem mostu. Narednik Breznik, tukajšnji rojak, je z letalom lani in letos večkrat krožil nad našo vasio: h koncu aprila letos pa se mu je stroj nekaj pokvaril in Breznik se je moral spustiti na tla, pri čemer se je malo potokel. Na dopustu že več tednov zdrav hodi okrog in pravi, da nas bo septembra zopet v letalu obiskal. — Koncem junija je Amalija Koren iz Lokavca odšla v misijone v daljno Bengalijo, res pogumna mladenka. — V nedeljo, dne 20. julija bo tu novo mašo pel g. Jožef Oberžan. Isti dan bo v Marijini cerkvi mariborski nova maša tudi našega rojaka g. Franca Korban. — Ko je bila šest tednov suša, so sedaj otroci izprosili pohlevnega dežja in pridelki zopet veselo rastejo.

Novi knjižice.

Vzemite zopet molitvenike v roko!

Svoj čas je bila med nami lepa navada, da smo šli v cerkev z molitvenikom, s katerim smo se čisto drugače udeležili daritve svete maše, kakor pa je to mogoče brez molitvenika. Tisti, ki z molitvenikom sledi sveti maši, ima zagotovilo, da je res bil pravilno pričujoč pri sveti maši. — Ženske, žene in dekleta še imajo molitvenike. Bolj pa se jih branijo možje in fantje. Ne morda za to, ker ni bilo za možje in fante primernih molitvenikov. Zdaj pa imamo te molitvenike na razpolago in sicer: molitvenik za možje: »Pri-jatelj«, ki ima poleg običajnih molitev tudi posebno branje za možje; molitvenik za fante »Mej tovariš«, ki se je med mladeniči, posebno onimi, ki so pri vojaki, zelo priljubil.

Oba molitvenika se naročata v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5 in Aleksandrova cesta 6 ter stane vsak po Din 16.— z rudečo obrezo, ali Din 20.— z zlato obrezo.

Naj pride med naše možje in fante zopet navada, da bodo k sveti maši zopet vzeli molitvenik s seboj!

»Marija Pomagaj«. Izšel je nov ličen molitvenik »Marija Pomagaj«. Sestavil p. Vincencij Kunstelj. Za uvod ima kratko zgodovino in popis božjega pota na Brezje. (Lahko se pa dobi molitvenik tudi brez zgodovine in ravno tako tudi zgodovina brez molitvenika.) Cena: Vezava v platno: rudeča obreza Din 12.—, vezava v pegamoid, zlata obreza Din 16.—, isto vatirano Din 20.— Zgodovina brezjanske božje poti sama zase lično broširana obsega 52 strani in stane Din 4.—. Oboje se dobi pri založniku: Anton Šfiligoj v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2. Obiskovalci božjega pota lahko to dobijo pri Mariji Pomagaj na Brezjah v vsaki trgovini.

Slab izgovor. Sodnik: »Ali priznate, da ste ukradli revolver?« Obtoženec: »Da, gospod sodnik, ali dam vam častno besedo, samo zato, ker sem se hotel z njim ustreliti.« — Sodnik: »Paperlap, saj ste revolver koj zastavili!« — Obtoženec: »Ali, gospod sodnik, sem si vendar moral dobiti denar za patrone!«

Kaj je bolj čudno. »Ali ni čudno, da kamela lahko osem dni dela, ne da bi

kaj pila?« — »Zakaj bi bilo to čudno? Jaz pa lahko osem dni pijem ne da bi kaj delal!«

Na policijsko ravnanje priteče neki mož: »Včeraj sem naznanil, da mi je bila ukradena ura, a je bila pomota. Uro sem izgubil in sem jo zopet našel.« — Policijski komisar: »Obžalujem, je prepozno, tat je že v zaporu!«

Iz šole. Katehet pripoveduje zgodbo o Kajnu in Abelu. Kozoč na sliko Kajnovu, pravi: »Kako je ime temu hudobnežu, ki vihti gorjačo nad drugim?« — Vse tiho. Naposled se dvigne mesarjev Tonček, pa odgovori: »To je nadučitelj!«

Pijan Madžar gre po ozki brvi, ki ima le en držaj. Madžar: »Bedasti švaba, ki misli, da je madžarembler samo na eni strani pijan!«

Znal si je pomagati. Gospodar je imel goste, same dobre znance. Ali ura se pomika na polnoč. Nihče se ne pripravlja na odhod. Pa reče gostitelj: »Zdaj pa, gospoda, prosim, da na moje zdravje izpraznite sobo.«

Vse potrjeno. Profesor je imel na svoji mizi mrtvaško glavo, katere se je hišna vestno izognila, kadar je brisala prah. Nekoč je opomnil profesor hišno: »Na glavi je že prst prahu.« — Hišna je zagotavljala: »Naj le bo! Jaz ga ne obrišem nikdar in nikoli, ker bi me lahko plašilo ponoči. Mrtvim daj mir, je rekla moja rajna mati.« — Ah to je narejeno iz mavca, to je potrjena mrtvaška glava,« je pojasnil nekoliko nevoljen profesor. Hišna se je prišla za glavo: »Če je le moja prava? O, ti brezbožni svet! Kaj bi rekla moja rajna mati? Dozdaj so imeli ljudje le druge lase in zobe, zdaj pa nosijo kar cele narejene glave!«

Če se profesor koplje. Na dravskem obrežju se je kopal profesor, a je v svoji pozabljenosti obesil plavalne hlače na grmovje, si ogrnil regenmantel ter se pognal v valove.

Pred perotniki. Zagovornik k obtožencu: »Dobro bi bilo, če bi se med razpravo malo solzili!« — Lump: »Dobro, gospod doktor! Samo posodite mi žepno ruto!«

Ako me popade glavobol,

ako me začne mučiti nervoznost in nespanec, tedaj namočim čelo in senca s Fellerjevim prijetno dišečim Elsafluidom. Ako začutim bolečine v želodcu ali črevesju, tedaj vzamem nekoliko kapljic Elsafluida na sladkorju, in takoj mi odleže. Proti bolečinam revmatizma, gihta, bolečinam v prsih in aluznici, ter kot zaščita proti gripi mi pomaga krepko drgnjenje in pranje s Elsafluidom!

Delajte tudi Vi tako — pomagalo bode tudi Vam!

532

Fellerjev Elsafluid, to že 33 let znano narodno sredstvo in kosmetikum stane v lekarnah in vseh podobnih trgovinah: poizkusna stekleničica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, specialna steklenica 26 Din. Po pošti najmanj za 62 Din pri:

EUGEN V. FELLER, lekarnar, Stubica Dunja, Elanov 371

Potne kovčke

in torbe v veliki izbiri od navadne do najfinije vrste. Kovčki za avto in kolekcije vzorcev po naročilu. 790

I. KRAVOS

Maribor, Aleksandrova 13

Izurjen in pošten vinčar s trami delovnimi močmi in — če mogoče — lastnimi kravami se išče za mesec november. — Limbuš št. 33. 825

Prodajam šestokry-
likanabo legera petelin
3 meseca stare. MAČEK,
Maribor, Stritarjeva ul. 30
(vojašnica). 858

Jabolka ponudite

Vnovčujemo najsolidnejše vse vrste in vsake množine prešnega in namirnega sadja. Blago plačujemo pri prevzemu točno. Zahtevajte pojasnila

Stajerska sadjarska zdruza

r. z. z. o. z.

Maribor, Miklošičeva ulica 2

Telefon 2581

216

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Sprejema hranilne vloge od vsakegar, jih obrestuje najugodnejše, nudi popolno varnost in izplačuje točno.

Celje
v lastni hiši Narodni dom

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čke na inozemstvo. Izdaja Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—
— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—.

Maribor
Aleksandrova c. št. 11

Podružnici:

Šoštanj
(v lastni hiši) 223

V malih oznanilih stane vsaka beseda Din 1-20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko pošljejo v znamkah.

Mala oznanila

Mali oglasi se objavljajo samo ako se **PLAČAJO NAPREJ!**

Upravištvu odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za 2 Din za odgovor. Upravištvo.

V prodaji leži Vaša bodočnost! Ako se čutite sposobnega, doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam nudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kot v katerikoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 788

Za udevalnike išče zastopnike povsod Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega ulica 17. Za odgovor pošljite 2 Din v znamkah. 779

Pljučni Pljučne bolezni ozdravi dr. Pečnik, pljučni zavod (Privat-Lungenheilanstalt) Sežovo, železniška postaja Rogaška Slatina. 813

Strojno in cilindrično olje, bencin za mlatilnice dobite najugodnejše v trgovini F. Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jajc, masla in suhih gob. 839

Ofer, oženjen, vešč vinogradnega dela se sprejme takoj. Naslov v upravi lista. 865

Sprejemam učenca v trgovino z mešanim blagom. Juršič Andrej, trgovina, Makole. 837

Učenec v trgovino z mešanim blagom na deželi s primerno šolsko izobrazbo pri popolni oskrbi se sprejme. Poizvedbe pod U 100 na upravo tega lista. 838

Krojaški učenec se sprejme. Lorber Jakob, Maribor, Aleksandrova cesta 250. 851

Pekovskega vajenca sprejme takoj. Več po dogovoru. Maks Senica, Žalec. 853

Fant 9 let star se da za pastirja ali za svojega. Furlan Josip, Terčova 73, Sv. Peter pri Mariboru. 852

Gostilno pri farni cerkvi kupi Janja Plamenik, Šmartno, Slovenjgradec. 850

Malo posestvo 5 in četrt orala za 50.000 Din proda Reisman, Počehova 245, Maribor. 848

Proda se posestvo v Vogričevcih, p. Ljutomer, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, sadnega vrta, njiv, travnikov in gozda. Ta zemljišča merijo 7 oralov in 787 kvadratnih sežnjev. Cena po dogovoru. Vse natančnejše se izve v pisarni g. Josipa Zmavca, odvetnika v Ljubljani. Zglasiti se je tam najkasneje do 1. septembra tega leta. 832

Vzajem žago v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov v upravi lista. 849

Strelevoče, nove, napraviča od Din 800.— naprej proti večletnemu jamstvu strokovnjak Ivan Kovačič, Maribor, Mlinska ul. 7. 833

Proda se brezov les za kolarje. Naslov v upravi lista. 892

Sprejme se takoj izurjen kovaški mojster na dobro idočo kovačnico. Več se izve pri Ferdinandu Sver pri Sv. Anu v Slov. goricah. 861

Posestve, pet oralov, pol ure od Maribora na prodaj. Vpraša se pri vinotoču Grinberger, Počehova. 859

Učenko, pridno in pošteno, staro do 16 let, sprejme Pletarna M. Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 800

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejši urejen za operacijo. Diametrija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerne. 581

Hlapec, kravar, ki zna tudi molziti z mesečno plačo 300 Din in hlapec za vole 250 Din mesečne plače in z dobro oskrbo se sprejme. Stroški za potovanje povrnjeni. Grad Gamsenegg, Guštanj. 864

Ptuj. V dekliškem zavodu Mladika v Ptuj pod vodstvom šolskih sester iz Maribora bo v letu 1930/31 a) celoletna gospodinjska šola, b) zimski gospodinjski tečaj (pet mesecev) in c) internat za učenke, ki obiskujejo mestne šole (osnovno, meščansko ali gimnazijsko) v Ptuj, pa so iz drugih krajev. Začetek gospodinjske šole in tečaja je 1. oktobra. Sprejemajo se dekleta, ki so dovršile obvezne šole ter se žele izobraziti v gospodinjstvu. Pojasnila daje vodstvo.

Salomil

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRICNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Vaše prihranke naložite popolnoma varno pri
KREKOVI POSOJILNICI * Meljska c. 10, Maribor

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Rentni davek se vlagateljem ne odtegne.

Obresti: Za vloge: nevezane 6—7%, vezane 7½—8%.

Ček. zav. v Ljubljani rač. št. 14349.

Posojila po 9—10%.

Nalagajte po položnicah!

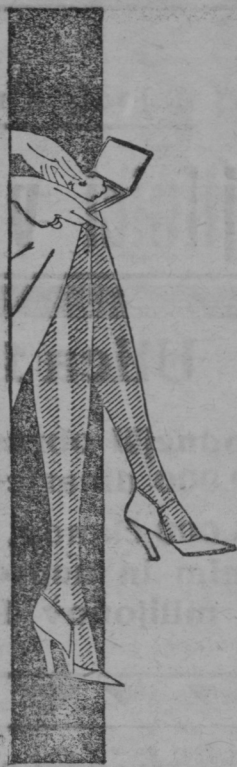
Dobre
nogavice
samo pri

L.

P
U
T
A
N

Celje

834

Najcenejši in najboljši

kupite barve, lake, firneže, terpentini,
karbolineum, maže za kolesa, olje
za stroje in masi, bencin

791 i. t. d.

pri

i. t. d.

BRANKO SUČEVIČ, Maribor

Telefon št. 2153

Slovenska ulica 8

Telefon št. 2153

To bode veselilo tudi Vas!

Za samih

28 Din 50 para

dobite revolver - privesek s
24 naboji zelo močnega po-
ka, ne more nikoli ramiti.

Na tisoče raznih predmetov

za vse namene, praktičnih predmetov za uporabo, glazbil,
brivskih aparatov, britev, škarij, priprav za striženje las,
orodja, gospodinjskih in oblačilnih potrebščin, perila, obleke,
čevljev, igrači i. t. d. se nabaja v novi veliki ilustrirani domači
knjigi, ki jo tudi Vi brezplačno dobite, ako jo z do-
pisnico zahtevate od svetovne razpošiljalne tvrdke 211

H. SUTTNER, Ljubljana št. 992

Pľučna bolezen je ozdravljiva!

Pľučna tuberkuloza, sušica, ka-
šel, suhi kašel, nočno potenje,
bronhijalni katar, katar v grlu, iz-
bruhanje krvi, krupavost, naduha,
bodeenje itd. — se ozdravi!

NA TISOČE ŽE OZDRAVLJENIH!

Zahtevajte takoj knjigo o moji
novi umetnosti
prehranjevanja,

katera je že mnoge rešila. Uporablja se
lahko pri vsakem načinu življenja in po-
maga bolezen hitreje premagati.

Telesna teža se poveča in pľuča polagoma zapnenijo. Resni moľže
zdravstvenega znanja potrjujejo izvrstnost moje metoda ter jo radi upo-
rabljajo. Čim prej začnete s tem prehranjevanjem, tem bolje je.

POPOLNOMA ZASTONJ dobite mojo knjigo, iz katere izveste mnogo
koristnega. Kdor ima bolečine in se hoče teh hitro in brez nevarnosti
rešiti, naj piše še danes. Ponovno povdarjam, da dobite popolnoma
brezplačno, brez vsake obveze za Vas moja navodila in Vaš zdravnik
se bo gotovo s tem od prvovrstnih profesorjev priznanim

novim načinom Vašega prehranjevanja strinjaj.

V Vašem interesu je, da takoj pišete, da Vam potem takoj postreže moje
tamkajšnje zastopstvo. Črpajte pouk in ojačenje življenske volje za
zdravje iz knjige izkušenega zdravnika. Ona nudi okrepljeno in življenj
sko tolaľbo ter se obrača na vse bolnice, ki se zanimajo za današnje
stanje zdravljenja pľučnih bolezni. — Moj naslov:

GEORG FULMER, BERLIN-NEUHÖRN, RINGBANKSTRASSE NR. 24, Abt. 624.

Zaloga:

Stekla
Porcelana
Svetilnik
Ogledal
Okvirjev
Slik
Kipov
Vsakovrstnih
šip i. t. d.

FR. STRUP
CELJE

Prevzema vsa
stavbna in dru-
ga steklarska
dela. Najnižje
cene in solidna
postreľba. 23

Poročne prstane

kupite najceneje samo pri tvrdki

M. Ilger-Jevemu Sinu
Maribor, Gosposka ul. 15

Ure, zlatnina, očala. Popravila hitro, dobro
in po ceni. 1444

Prav iskreno

zahvalo

naj sprejmemo vsi oni dragi, ki so z nami v tako obilnem
številu spremljali našo ljubo mamico na njeno večno po-
čivališče in prebogato obsipali s cvetjem njeno krsto.
Predvsem izrekamo svojo globoko zahvalo preč. duhovščini,
g. nadzorniku Gaelmanu, cenj. moľ. zboru „Konjice“, dra-
gim vaščanom in ostalim dobrim znanceu in prijateljem,
saj nas tudi v teh prežalostnih dneh niso pozabili.

857

Tepanje, 6. julija 1930.
Žalujčca rodilna Lamut-ova in sorodniki.

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: **MARIBOR, Trg Svobode 3.**

Podružnica: **CELJE, Cankarjeva 11, nasproti pošte.**

(Preje: Južnoštajerska hranilnica, Celje).

Dovoljuje vsakovrstna komunalna, melioracijska in hipotekarna posojila, daje posojila na vrednostne papirje in v tekočem računu,
eskontira in reeskontira menice, izvršuje žirovne in kontokorentne posle in vse druge v denarno stroko spadajoče transakcije.

Sprejema vloge na vložne knjiľice in tekoči račun od zasebnikov, ustanov in drugih denarnih zavodov ter jih obrestuje na ugodne ľse.

Za vse obveze Oblastne hranilnice mariborske oblasti jamči **Dravska banovina** z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno moľjo.

Zato so naloľbe v zavedu pupilarno varne.

Vlagatelj izven Maribora in Celja pošlje na zahteyo poloľnice.

662

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. D. Z.

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog nad 55.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

TRGOVSKI DOM V MARIBORU

Predno si nabavite poletno blago obiščite

Največja modna trgovina v Sloveniji, meri 98 1/2 mtr z 36 velikimi izložbami. Velikanska izbira vsakovrstnega blaga nudi čudovito nizke cene. V konfekciji plašči od 300 Din naprej kakor tudi vse blago ceneje kot drugod.

Modne knjige zastoj.

728

Modne knjige zastoj.

Stekleno blago in porcelanasto posodo, okvirje za slike, razne kipe i. t. d. kupite najboljše pri stari

Celjski steklarni

M. Rauch, Celje, Prešernova ulica št. 4.

Brušena in navadna ogledala po tovarniških cenah. Prevzema steklarska dela pri novih stavbah.

594

POSESTVO

5 orlov zemlje, lepa hiša se proda v **Pobregi**, Vrazova ul. 12, Maribor. Stal. 847

HLAPCA

poštenega in zanesljivega sprejme za stalno **Arbeiter** Maribor, Dravska ulica 15. 854

Pohištvo — Preproge

posteljina, vložki, modraci, zastori, posteljne odeje, pohištvena tkani-
na itd. najboljše
in najceneje pri

Karlu Preis

817

Brezplačni ceniki! MARIBOR, Gosposka ulica 20

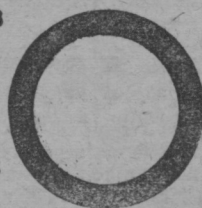
TRI PREDNOSTI

- I. Ogromna izbira.
- II. Izborna kvaliteta.
- III. Nizke cene in plačilne olajšave.

Blago za moške obleke in spomladanske plašče. - Blago za damske kostime, plašče in obleke. - Cefir, oksfordi in poplini za moške srajce. - Crepe-de-chine, crepe-saten, crepe-georgette, crepe-marochine. - Bernberg- in umetna svila v modernih barvah in desenh. Vsakovrstno platno za perilo stalno v veliki izbiri.

066

L.

ORNIK, MARIBOR
KOROSKA CESTA STEV. 9

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 85.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.

192